

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

VOL. LXI

Balandis – April 15, 1976

Nr. 16

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Linksmų Šv. Velykų visiems
Dirvos rėmėjams, skaitytojams
ir bendradarbiams!

DIRVA

Dail. Nijolės Vedegytės-Palubinskienės piešinys.

VAKARŲ KOMPARTIJŲ PROBLEMOS IR PERSPEKTYVOS

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Prieš porą savaitių šioje vietoje, rašydami apie 'baltą' komunizmą, ilgėliau sustojome prie Solženicino nuomonės apie jį. Iš patirties žinome, kad sykį laimėję rinkimuose, komunistai (ir kitos totalinės pasaulėžiūros partijos, kaip, pvz. naciai Vokietijoje) atsisako bent kam atiduoti valdžią. Tai turint galvoje, bent koks bendravimas su jais yra kirtimas šakos, ant ku-

rios sėdima. Nepaisant to fakto, reikia rimtai skaitytis su galimybe, kad jie anksčiau ar vėliau gali būti pakviesti į Italijos ir Prancūzijos vyriausybes, tarp kitko aiškinant, kad gal jie netoki 'blogi' kaip rusų bolševikai. Jei taip — stebisi Solženicinas — kam jie dar save vadina komunistais? O be to, kaip būtų karo atveju, jei sovietai pajudėtų į priekį, ar jie gintų savo

tėvynę?

Aš pakartojau tą paskutinį Solženicino klausimą prof. dr. Algirdui Greimui šviesos-Santaros suruoštame jo pokalbyje Chicagoje. Profesorius yra tarptautinis autoritetas semantikos srityje. Čia jis buvo sustojęs, turėdamas kelių dienų pertrauką tarp seminarų New Yorko (Columbijos), Madisono ir San Diego universitetuose. Politikoje jo

kaip ir Solženicino autoritetas yra nežinomas, tačiau pastoviai gyvendamas Prancūzijoje, jis geriau jaučia to krašto nuotaikas negu mes, apie jas tik skaitydami. Juk ir Ameriką suprasti gali tik ilgai joje pagyvenęs.

Profesoriaus atsakymas buvo toks, kad sykį į kariuomenę mobilizuoti kompartijos nariai nedaug galės pareikšti savo nuomonę ir turės daryti kas jiems

įsakyta. Be to, didelė dalis to pusmilijonio prancūzų, kurie yra partijos nariai, jį įstojo ne ideologiniais, bet daugiau pragmatiškais sumetimais (dėl to, kad komunistų vadovaujamos profesinės sąjungos nuoširdžiau rūpinasi darbininkų reikalias, iš protesto prieš valdžią ar 'establishmentą', ir t.t.). Pavojingi gali būti tik 'aparačikai', bet jų nedaug, pora tūkstančių, ir jie saugumui žinomi.

Profesoriaus nujautimu, katalikiškos Vakarų Europos kraštuose (Prancūzijoje, Italijoje, Ispanijoje) jaučiamas valdžios pakeiti-

(Nukelta į 3 psl.)

SAVAITINĖ POLITIKOS *Apžvalga*

Pirminius rinkimus New Yorko ir Wisconsin valstybėse laimėjo... nekandidatas H. H. Humphrey. Dėl to, kad kandidatai Jackson ir Udall gerokai sulaikė Carterio žygiavimą pirmyn. Jei taip toliau, Carteris negalės surinkti pakankamai delegatų laimėti per pirmą balsavimą, kas reikštų, kad bus išrinktas koks kompromiso kandidatas greičiausiai Humphrey. Taip samprotuoja žinovai, kurie gali ir apsirikti. Dar 22-bės neturėjo pirminių rinkimų. Situacija daugiau paaiškės per rinkimus Pensilvanijoje šio mėn. pabaigoje.

Jei Humphrey iš tikro būtų kandidatas, tai būtų tikra Dievo dovana prezidentui Fordui, kuris Wisconsin sumušė Ronald Reagano 55 prieš 45 nušimčiais gautų balsų. Senatorius Jacksonas palyginti gerai pasirodė New Yorko mieste, kur labai pataikavo žydų rinkėjams. Toliau nuo miesto jo pasisiekimas nebuvo daug žadantis.

Senatorius Humphrey prieš rinkimus, kalbėdamas New Yorko, tarp kitko klausė: kodėl mes negalime atstatyti savo miestų, jei atstatėme Berlyną? Atsakymas turėtų būti yra labai paprastas. Berlyną sugriovė amerikiečių ir britų bombos, Amerikos miestus į juos naujai atsikėlę gyventojai. Ir jei taip, kas gali tikėtis, kad nauji miestai susilauks geresnio likimo? Miestams sutvarkyti reikia ne lėšų, bet drausmės ir aktyvaus darbotumui.

Kandidatas Carteris susilaukė pylos už tai, kad pasisakė prieš atskirų tautybių kvartalų naikinimą. Jei kurie nors žmonės nori gyventi arti vienas kito, nė valdžios reikalas jiems kliudyti. Udall tokį pageidavimą pavadino 'rasizmu'.

Pats Carteris viešai atsispašė, pavartojęs "Ethnic purity" terminą. Jis esąs tik prieš tai, jei tautinis būrimasis į krūvą būtų draudžiamas, tačiau tai nereiškia, kad kam nors būtų drauste draudžiama įsikurti ten, kur dominuoja vienos tautybės žmonės. Vieni aiškina, kad Carterio pareiškimas galės jam pakenkti juodųjų tarpe, kur iki šiol ji sturėjo nemažą pasisiekimą. Kiti yra nuomonės, kad ilgai atsirišimas nuo integracijos galėtų padėti baltųjų tarpe.

★
Prezidentas Fordas grąsinavo vetuoti pagalbos užsieniui įstatymą, jei kongresas į jį įtrauktų dar papildomą pusę milijoną dolerių Izraeliui. (Administracija siūlė jam skirti 2,5 milijonus).

Ta proga įdomu, kad

TIME pranešimu, Izraelis turi 13 atominų bombų, kurios būvusios skubiai sukonstruotos 1973 metų spalio mėn. karui prasidėjus. Tada atrodė, kad Izraelis ko gero neišsilaikys. Apie tai patyrę sovietai, pasiuntė branduolinius užtaisus į Egipto uostą Aleksandriją. Washingtonas, patyręs apie tą siuntą, užaliarmavo savo kariuomenę visame pasaulyje...

Tos pačios savaitės NEWSWEEK, komentodamas anksčiau iš CIA kilusias žinias, kad Izraelis turi tarp 10 ir 20 atominų bombų, pastebėjo, kad jei jos ir egzistuoja, nė viena jų dar nebuvo išbandyta ir tuo būdu nėra visai patikima.

Egipto prezidentas Sadatas, kuris pereitą savaitę lankėsi Vakarų Europoje, pareiškė, kad jei Izraelis turi atominų bombų, jos reikalingos ir Egiptui.

The Final Days

BOB WOODWARD
CARL BERNSTEIN
Authors of 'ALL THE PRESIDENTS MEN'

Šiame krašte knyga apie paskutines Nixono prezidentūros dienas sulaukė daugiau kritikos negu pagirimų. Net buvęs specialus Watergate prokuroras, pats Nixono pavarytas, Archibald Cox pareiškė, kad tie, kurie davė medžiagos tai knygai: "Turėtų patys susigėdyti". Gen. Haig, paskutinis Nixono štabo viršininkas, dabar vyr. NATO vyr. vadas, pasiuntė Nixonui telegramą, teigdamas, kad jis niekuo prie tos knygos neprisidėjęs.

Knygos autoriai atškina, kad jie, rašydami savo knygą, turėjo pasikalbėjimus su 394 asmenimis. Anot vie-

no autoriaus, Bernsteino, knygoje esama medžiagos, kuri normaliai paskelbimo lauktų 50 metų. Kodėl dabar nelaukta? Galima buvo šiek tiek uždirbti.

★
Iš Kinijos atėjo sunkiai patikimos žinios. Pekine įvyko demonstracijų prieš vyriausybę dėl to, kad buvo pašalinti vainikai nuo buv. premjero Chou-Enlai kapo. Bet tai buvus tik priedanga pasisakyti prieš Chou įpėdinio Ten Hsiaoping pakeitimą Hua Kuofeng'u. Už poros dienų partijos CK pagal pirmininko Mao pasiūlymą, Tengą pašalino iš visų valdžios ir partijos vietų, Hua uofeng'ą paskirdamas nuolatinio premjeru. Po to buvo suruoštos dar didesnės demonstracijos. Šį kartą valdžios naudai. Žinoma spėluoja, kad 'pragmatistams' nepasisekė nugalėti 'permamentinės revoliucijos' šalininkus — radikalus, bet ir tie negalį pasigirti visišku laimėjimu. Hua esąs daugiau ar mažiau kompromiso kandidatas.

★
Vokiečių savaitraštis STERN savo specialioje laidoje 200 m. JAV suakčiai paminėti pastebi, kad amerikiečiai nesigėdintų ir Popiežiui pasiūlyti kyšį, jei turėtų ką Vatikanui paroduoti.

★
JT Saugumo Taryba visais 15 balsų (įskaitant ir JAV) pasisakė už griežtesnes sankcijas prieš Rhodėziją iki ji neduos pilnų teisių savo juodiesiems gyventojams.

OIL FIELD MACHINISTS

IMMEDIATE OPENINGS FOR EXPERIENCED MACHINISTS. EXCELLENT WAGES AND FRINGE BENEFITS. Must be willing to relocate. All replies will be kept confidential. For interview call, apply, or write: REBEL WELL SERVICE INC. 2700 E. PARK AVE. HOUMA, LA. 70360 504-868-1430 An Equal Opportunity Employer (15-21)

WANTED 1ST CLASS SKILLED PLASTIC EXTRUDER OPERATOR Preferably experienced with mylar applications. FOR ALL SHIFTS Permanent positions for qualified help, and fringe benefits. Apply call or write to PLASTIC EXTRUDER OPERATORS P. O. Box 3147 New Haven, Conn. 06515 203-387-6612 (15-16)

GERIAUSIA DOVANA BET KOKIA PROGA

Rasite pas vienintelį
lietuvų kailininką
Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

185 North Wabash Avenue
Chicago, Ill. 60601 2nd Floor

DIDELIS PASIRINKIMAS
PUOŠNIŲ IR PASKUTINĖS
MADOS KAILIŲ

Tel. 263-5826
(įstaigos) ir
677-8489
(buto)

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2100-9
TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
MAŽEIKAS & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYŠ MODERNIOSKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoma vieta
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKAS

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKE — ĮSITIKINSITE.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription per year \$13.00. Single copy 20 cents.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00 • Atskiros numerio kaina 20 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nepausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

VELYKŲ DŽIAUGSMO ESMĖ

VYSK. V. BRIZGYS

Ir religinėmis ir civilinėmis šventėmis žmonės mini praeities įvykius arba asmenis. Tokių švenčių, kaip Katalikų Bažnyčioje Kristaus pagarbinimas Eucharistijoje, arba kaip kai kur švenčiame Padėkos Diena, daugelis kraštų ir tautų visai neturi.

Vienomis šventėmis žmonės tik pasidžiaugia praeitimi, iš kitų pasimokome dabarčiai ir ateičiai. Kristaus prisikėlimo šventė yra ypatingai ir pamokanti ir guodžianti. Jeigu ir neturėtume jokių kitokių liudijimų ir ženklų iš pomirtinio pasaulio, tai kad tokio pasaulio buvimu niekas neabejotų, užtektų Kristaus prisikėlimo, kurio tikrumu abejojti, turint tiek ir tokių liudijimų, būtų prietaringas užsispyrimas. Tačiau Kristaus atėjimo, pamokymų, prisikėlimo svarbiausias tikslas buvo ne įtikinti žmones pomirtinio gyvenimo buvimu, o pamokyti kaip gyventi dabar, kaip ruoštis būsimam pomirtiniam gyvenimui. Pomirtinio gyvenimo niekas nepanaikins ir neatims, ar kas juo tikėtų ar ne. Nuo to, kaip Kristaus atėjimo, pamokymais, prisikėlimu pasinaudosime, priklausys ne keli ar kelios dešimtys metų dabarties, o mūsų amžinybė.

Tiesa, kad žodžio — amžinybė — prasmė yra tokia didinga, o mūsų protas ir vaizduotė tiek riboti, kad ne vienam yra persunku tai suprasti ir tikėti. Tikėti tai, ką Kristus skelbė, žadėjo, palengvina jo pamokymų sekimo vaisiai mūsų kasdieniniame gyvenime. Praktikuodami matome, koki teisingi yra tie Kristaus pamokymai. Šį patirtis palengvina priimti ir tikėti viską, ką Kristus skelbė, žadėjo.

Šios Kristaus prisikėlimo šventės proga kiekvienas susitelkime ir giliau pamąstykite, ką reiškia asmens kasdieninė laimė ir ramybė, ką reiškia visuomenei žmonių dvasinis prisikėlimas Kristuje. Apie taikalbėti, mąstyti niekad nebus

per daug. Kiek žmogus gali pasitikėti savimi ir kitais nesekdamas Kristaus keliu? Mūsų laikais užtenka tik prisiminti netesėjimą ištikimybės prisiektos Dievo vardu kuriant moterystes. Be Kristaus kelio gražios kalbos apie humaniškumą, demokratiją, laisvę lieka tik melas, demagogija, savanaudiškumas pridengti tuščiais žodžiais ir pažadais. Be Kristaus principų ir visuomenės šioji tokia tvarka palaikoma tik ginklo jėga. Tokioje tvarkoje pamažu vystosi korupcija, anarchija. Be Kristaus ir asmens ir visuomenės gyvenime nelieka džiaugsmo nė individo širdyje, nė šeimos židinyje nė visuomenėje. Žmonės pamažu netenka kantrybės ir eina katastrofos link. Sunku žiūrėti į žmonių iliuziją kai jie tikisi ir tokiais keliais pasiekti ko nors gera.

Jeigu žmonija kada nors susikurs tokią dvasią ir tvarką, kad tautos nesikesins vienos prieš kitas, kad, anot Išaijo pranašo (2, 4), kardus ir kitus ginklus suliedins į žagres ir piautuvus, tai ne palaidumo, melo, neapykantos, vergijos keliu, o tik Kristaus Evangelijos keliu. Kiekvienam atsinaujinti Kristuje, atgaivinti ir pakelti tvarkingam gyvenimui Kristuje

VAKARŲ KOMPARTIJŲ...

(Atkelta iš 1 psl.)

mo noras, kairieji tačiau jį gali ateiti tik su komunistų talka. Specifiniai Prancūzijoje tai nebūtų santvarkai pavojinga, nes socialistai ten yra stipresni ir komunistams duotų mažiau reikšmingas ir daugiau kompromituojančias ministerijas. Italijoje situacija yra kitokia, nes ten komunistai siekia koalicijos su krikščionimis demokratais ir patys yra stipresni negu Prancūzijoje.

★

Niekam tikrai nežinant, kaip komunistai elgsis patekę valdžion, esame pasmerkti ir toliau domėtis tuo klausimu. Teoriškai, didelių kompartijų vadai galėtų norėti būti nepriklausomais nuo Maskvos, bet ar jie tam pajėgūs? Ar jie jau dabar, dar nebūdami valdžioje, nepriklauso nuo Maskvos pašalpų?

Oficialiai komunistai tokią pašalpą neigia. Italijos komunistai sausio mėn. nupirko išstisus laikraščius puslapius, kad paskelbtų savo biudžetą, ir tvirtino, kad jie negauna jokios tiesioginės ar netiesioginės pagalbos iš SSSR. Yra tačiau beveik vieša paslaptis, kad Italijos kompartija pelnosi iš prekybos su Rytų Europos kraštais. Jie gauna tam tikrą nuošimtį iš tų valstybių prekybos bendrovių, kurios prekiauja su Italija. Kalbama apie 5 milijonų dolerių sumą. Be to, pati kompartija turi savo prekybos bendroves, kurios prekiauja su Rytų Europa, kaip Milano 'Restital', Neapolio 'Italo-scambio' ir Romos 'Italimpex'. Kompartija kontro-

yra vienintelis kelias ir šio gyvenimo laimei ir laimingai amžinybei.

Kristaus prisikėlimo šventės proga visiems linkiu kuo arčiausia gyvenimo su Kristum, daug prasmingo džiaugsmo.

liuoja kelionių biurus, organizuojančius keliones į Rytų Europą, nors tas biznesas, ūkinei būklei pašlijus, dabar nenešas daug pelno. Apibūdinti, skaičiuojama, kad tokiom netiesioginėm subsidijom italų kompartija surenkanti bent 25 ar 30% daugiau negu jos oficialus 335 mil. dolerių biudžetas skelbia. (Kadangi tai niekam nėra paslaptis, suprantamas ir tas mažas pasipiktinimas, kurį sukėlė kongreso paskelbimas, kad Italijos krikščionys demokratai gavo pašalpos iš CIA).

Grįžtant prie prancūzų kompartijos, būdingas yra Le Monde Maskvos korespondento pranešimas, kad prancūzų komunistų vadai priekaištuoja sovietams dėl jų per mažos paramos jiems. Ne piniginiai, bet ideologiniai. Čia reikia prisiminti, kad kompartijom iki šiol nesisiekė susitarti dėl bendrų pažiūrų komunistų, kuris turėtų būti paskelbtas po bendro kongreso, dėl to vis toliau atidėliojamo. Užsienio kompartijos įsakmiai norinčios, kad būtų pabrėžta jų nepriklausomybė nuo Maskvos, kai tuo tarpu Brežnevo doktrina skelbia, kad viso pasaulio komunistų uždavinys visų pirma yra išlaikyti socializmą, atseit dabartinį režimą, Sovietijoje. Tame kontekste prancūzų priekaištai yra labai įdomūs. Jau anksčiau prancūzų komunistų laikraščiai kritikavo Sovietiją ir Rumuniją už pakvietimą prancūzų dešiniųjų (prezidento Valery Giscard d'Estaing's nepriklausomų respublikonų partijos ir gaullistų) jaunimo delegacijų. Girdi, Maskva remianti organizacijas, kurios kovojančios už kapitalistinės santvarkos išlaikymą.

Prancūzų kompartijai pradėjus kampaniją pritraukti dar bent 100,000 narių, subruzdavo ir dešinio-

ji pusė. Prezidentas Giscard pavedė premjerui Jacques Chirac (gaullistui) sudaryti bendrą frontą "už liberales reformas ir laisvę" kaip alternatyvą "Socialistų - komunistų reformom". Iki šiol tarp nepriklausomų respublikonų ir gaullistų buvo nemažas skirtumas pažiūrose į užsienio politiką. Pirmieji buvo už glaudesnę bendravimą ir su JAV, ir su Vakarų Europa. Antrieji buvo daugiau nacionalistinio nusistatymo.

Anot vidaus reikalų ministerio Michel Poniatowskio, kairieji ištūmę Prancūziją į "pilietinį karą be ginklų". Jis tačiau tikisi, kad prancūzai daugiau trokštą "taikos ir rimties."

★

Iš kitos pusės žiūrint, yra pažiūra, kad Vakarų komunistų dalyvavimas savo kraštų vyriausybėse anksčiau ar vėliau turės teigiamos, švelninančios, įtakos į pačią Sovietų Sąjungą. Be to, Vakarų tautos, apamai imant, šiuo metu yra labai apatiškos, viskuo nusivylusios. Už tat komunistų įsileidimas jas pažadintų, jei ne dėl ko kito, tai bent iš komunistų įsiviešpatavimo baimės jie aktyviau dalyvautų savo krašto politikos procese.

New York Times Paryžiaus korespondentės Floros Lewis liudijimu, amerikiečių (paties Fordo, Kissingerio ir gen. Haig) vieši patarimai neįsileisti komunistų į valdžią, europiečius, o ypač prancūzus tik papiktino. Nie dešiniųjų politikai, kurie iš tikro patys labai nenori matyti komunistus Europos vyriausybėse, laikė įspėjimą neleistinu įsikišimu į savo vidaus reikalus. Jie neesą tikri ir dėl tokio įspėjimo motyvų. Vieni laiko tuos įspėjimus daugiau nukreiptus į JAV rinkikus negu europiečius. Kiti riša su Kissingerio noru stabilizuoti dabartinę būklę, pritariant 'organiniams' (vartojant Kissingerio patarėjo Helmut Sonnefeld terminą) Rytų Europos santykiams su Sovietų Sąjunga, kas, grubiai tariant, būtų lygu pasakymui: jūs tvarkykite kaip norite ten, o mums leiskit čia.

Kaip specialų kurjozą reikėtų priminti faktą, kad tie patys socialistai, kurie nebūkštuoja dėl komunistų įsileidimo į savo kraštų vyriausybes, labai smarkiai protestavo prieš komunistų įsigalėjimą Portugalijoje ir net daugiau už Ameriką parėmė to krašto socialistų tam pasipriešinimą. Aiškina, kad Portugalijoje jie laikosi demokratinio žaidimo taisyklių. Jų elgesys Portugalijos byloje įrodo, kad jie žina apie ką eina reikalas ir amerikiečių įspėjimas nesąs reikalingas.

Radzevičiūtė, Jucaitienė ir Čaplinskienė apžiūri Žalgirio šaulių kuopos moterų sekcijos narių margučiais ir verbom papuoštą velykinį stalą.

V. Bacevičiaus nuotr.

Skaitykit ir platinkit
DIRVA

MELO KARAS (15)

Juodasis Orkestras 1943 metais

Kaip jau minėjome, karių suokalbio — Juodojo Orkestro — bandymas nužudyti Hitlerį nepasisekė. Tai buvo 1943 m. kovo 13 d.

Tuo pat laiku Hitlerio armijos visur susilaukė nepasisekimo, kas reiškė, kad sąjungininkams sukilimas pačioje Vokietijoje būtų naudingas, tačiau jau nebebuvo gyvybiniai reikalingas — jie galėjo laimėti ir be jo. Ir jei taip, jie nenorėjo nieko pažadėti už Hitlerio pašalinimą. Iš kitos pusės, vokiečių aukštieji kariai patys matė, kad karo laimėti jie jau tikrai negali ir visos žmonių aukos neteko prasmės. Tokioje situacijoje Juodojo Orkestro spiritus mōvens tapo pulkininkas grafas Klaus Philip Maria von Stauffenberg. Savo dėdei grafiui von Uxkull jis aiškino: "Sykį generolai nieko nepadare, dabar veikti turi pulkininkai."

Vokiečiam traukiantis iš Tuniso, von Staffenbergas buvo labai sunkiai sužeistas: jis neteko dešinės rankos, kairės rankos trečio ir ketvirtą piršto, kairės akies, kurį laiką nematė ir dešinę akimi. Jį gydžiusio garsaus vokiečių chirurgo prof. Sauerbacho sūnui, irgi Juodojo Orkestro suokalbininkui, grafas teigė: "Aš niekados negalėsiu pažiūrėti į žuvusių našių ir našlaičių akis, jei pats nieko nepadarysiu šių skerdynių sustabdymui."

Kai Stauffenbergas pagaliau atsirado Berlyne, ten jis sužinojo, kad du artimiausi admiralai Canaris bendradarbiai — pulk. Oster ir Dohnanyi — buvo suminti. Net ir pats Canaris buvo įtariamas susitaręs su Italijos žvalgybos viršininku gen. Casare Amedeo dėl Italijos kapituliacijos. Himmleris kažkodėl delsė Canaris'ą viešai apkaltinti. SD viršininkas Schellenbergas po karo aiškino, kad Canaris greičiausiai turėjo surinkęs Himmlerį kompromituojančios medžiagos.

Dėl visų tų įvykių sąmokslininkų veikla pagyvėjo tik 1943 m. rudenį. Rugšėjo mėn. generolo F. Olbrichto, kuris buvo pačioje Vokietijoje esančios kariuomenės vado štabo viršininkas, įvyko svarbus pasitarimas, kuriame be šeimininko dalyvavo ir maršalas von Kluge bei generolai Beck ir Treschkow. Maršalas von Kluge ten vėl prisidėjo prie sąmokslų, tačiau likimas niekados nebuvo sąmokslininkas palankus. Maršalas netrukus buvo sunkiai sužeistas, Minsko-Oršos plente jo automobiliui susidūrus su tanku.

Nepaisant to, sąmokslininkai iš principo nutarė, kad jei jie negaus iš sąjun-

gininkų jokio padaršimo ir pažadų dėl Vokietijos likimo, Vokietija turėtų pasipriešinti jų išsilaipinimui iki patirti nuostoliai priverstų juos ieškoti paliaubų. Jei tačiau sąjungininkai palankiai atsilieptų — būtų viskas padaryta, kad sąjungininkų armijos be pasipriešinimo galėtų pasiekti Elbės upę. Juodasis Orkestras tuo reikalu ieškojo ryšių su sąjungininkais Stockholme, Berne, Lisabonoje ir Madride.

Švedijos bankininkai broliai Wallenbergai perdavė Juodojo Orkestro memorandumą britams, bet negavo jokio atsakymo. Didesnės sėkmės turėjo buvęs Gestapo advokatas, vėliau perėjęs Juodojo Orkestro pusėn, Hans Bernd Gisevius, kuris Šveicarijoje ieškojo kontakto su britais (tie juo nepasitikėjo), o vėliau su Allen Dulles, būsimu CIA viršininku. Dulles tada dirbo pirmoje amerikiečių žvalgybos organizacijoje OSS, kuriai vadovavo pulk. Donovan. Taikos metu Dulles buvo dirbęs New Yorko advokatų firmoje Sullivan and Cromwell, kurie turėjo gausią klijentūrą Vokietijoje. Dažnai būdamas Vokietijoje, Dulles gerai nusimanė vokiečių reikaluose. Įtaisęs savo žvalgybos, ofisą Berne, jis savo padėjėju pasikvietė vokiečių Gero von Schulze Gaewernitz, žinomo Berlyno ekonomisto sūnų, kuris buvo per vedybas susigiminiavęs su Reino krašto

pramoninkų Stinnes šeima. Tas užtikrino, kad Dulles gali pasitikėti Gisevium.

Pasiremdamas Giseviaus informacijom, Dulles tarp 1943 m. gegužės mėn. iki 1944 m. gegužės mėn. į Washingtoną pasiuntė 145 telegramas. Tos telegramos buvo skiriamos tik patiems aukščiausiesiems pareigūnams perskaityti. Po karo paaiškėjo, kad jo telegramoms nebuvo skaitytos. Kodėl? Dulles manė, kad jas sulaukė gal koks sovietų agentas, nenorėdamas, kad sąjungininkai susitartų su vokiečiais, tačiau tam nebuvo pagrindo.

Kas kita buvo su britais. Visos vokiečių pastangos susisiekti per Ispaniją ir Portugaliją visų pirma patekdavo ant Iberijos sekijos britų žvalgybos būstinėje šefo stalo. Jo pavardė buvo Harold "Kim" Philby, kuris savo karjerą britų žvalgybose baigė pabėgimu į Sovietų Sąjungą. Tuo laiku jo uždavinys buvo įtikinti britus, kad nėra jokio praktiško būdo susitarti su vokiečiais. Nepaisant to, britai vis dėlto paruošė "Rankin C" planą, kuris numatė britų, amerikiečių ir kanadiečių dalinių žygį į Vokietiją, ten kilus sukilimui.

Kiek vėliau Dulles suėjo į sąlytį su vokiečių diplomato Fritz Kolba, kuris jam patiekė 186 vokiečių pareigūnų namuose ir užsienyje memorandumų nuorašus, kurie labai gerai atvaizdavo

būklę Vokietijoje. Washingtonui tie dokumentai nepadarė įspūdžio. Iš dalies dėl to, kad per Ultra sąjungininkai turėjo patys neblogą Vokietijos vaizdą, iš dalies dėl to, kad Washingtono viršūnės buvo nutariusios, kad Vokietijos generalinis štabas turi būti iš pagrindų sunaikintas ir todėl nėra ko čia su juo prasiidėti. Ir kai Churchillis iškėlė Juodojo Orkestro klausimą pasikalbėjime su Rooseveltu, tas nenorėjo apie tai kalbėti.

Nepaisant to, Juodasis Orkestras tarp 1943 m. rugsėjo ir gruodžio mėn. suruošė keturis pasikėsinimus prieš Hitlerį. Pirmasis bandė generolas Helmuth Stieff, tačiau jo bomba sprogo per anksti, kas tik sustiprino Fuehrerio apsaugos budrumą. Antru atveju Hitlerį turėjo nušauti jaunas karininkas, turėjęs priėjimą prie Hitlerio Berghofo būstinės Berchtesgadene. Tačiau jo laipsnis buvo per mažas, kad galėtų prisitarti prie paties Hitlerio. Trečiu atveju baronas Axel von dem Bussche turėjo Hitleriui pademonstruoti naują karių apsiaustą ir tą progą susprogdinti dvi granatas, kai tik atsидurtų Hitlerio artumoje. Demonstracija tačiau turėjo būti pertraukta dėl orinio aliarmo ir pačio puolimo. Kai buvo grįžta iš slėptuvių, naujasis apsiaustas buvo jau sunaikintas sąjungininkų bombos ir savo pačių granatų. Pagaliau gruodžio 26 d. bomba į Hitlerio vyr. būstinę turėjo nunešti pats Stauffenbergas, kuris buvo komandiruotas į ten turėjusią įvykti konferen-

ciją apie naujos mobilizacijos galimybes. Ta konferencija paskutiniu momentu buvo atidėta.

WANTED JOURNEYMAN
OR
1ST CLASS SKILLED ALL AROUND MACHINISTS
1ST & 2ND SHIFT
With job shop experience be able to set up work from blue prints & close tolerance.
ALSO
MACHINE SHOP FOREMAN
FOR NIGHT SHIFT.
Must be familiar with job shop operation. Permanent positions for right men. Excellent company benefits. Wages open.
CAL OR SEND RESUME TO:
SUPERIOR MACHINE CO.
P. O. BOX 3258
FLORENCE, S. C. 29501
803-662-1042 (15-20)

WANTED
1ST CLASS SKILLED MACHINISTS
(NIGHT SHIFT)
Machinist with experience in repairing injection molds required for our night shift. Must be able to set up work from blue prints & close tolerance. Excellent working conditions, and fringe benefits. Interested persons apply at:
KUSAN INC.
666 Massman Dr.
Nashville, Tenn. 37210
Equal Opportunity Employer M/F (14-18)

WANTED EXPERIENCED PRESSMEN
LONG TERM JOB
NEEDED BY
CORRUGATED BOX CO.
Apply in person only:
MOORE PAPER CONTAINER
1700 Glaser (off Hogan St.)
Houston, Texas
Ask for Mrs. Brown (15-19)

TOOL & DIE REPAIRMAN
New Company moving into the city requires tool and die repairman. Experience in building or repairing of automotive stamping and metal molding trim dies. Apply in person from 9 a.m.-12 noon.
ALTA TOOL
1015 Spruce St.
Detroit, Mich. (13-16)

SET-UP MAN
Experienced in tube benders, spot welders & die setting. New plant offers good opportunity, wages & benefits including company paid group insurance for both employee & dependents.
HAIGH INDUSTRIES,
P. O. Box 446,
Jacksboro, TN 37757
615-562-8491 (15-17)

OPPORTUNITY FOR REGISTERED NURSES
AND
LPN'S
FOR 3-11 SHIFT
Whitehall is one of Florida's finest smaller nursing homes with a long established reputation of excellent patient care. Good starting salary and liberal personnel policies and fringe benefits.
We are on 5 acres of landscaped grounds. We invite you to come out and see if perhaps you might like to join the staff at Whitehall.
APPLY CALL OR WRITE TO:
WHITEHALL CONVALESCENT HOME
5601 31st Street South
St. Petersburg, Fla. 33712
813-867-6955 (14-17)

MACHINIST 1ST CLASS
JOB SHOP-DAY SHIFT
10 YRS. EXPER. TOP PAY.
MILLS, LATHES, & HORZ. BORING MILL
MARLIN VALVE CO.
9129 IRVINGTON
HOUSTON, TEXAS
713-697-4747 (15-18)

OWNER OPERATORS
I.C.C. Carrier needs owner operators to handle fertilizer from Cincinnati area to points in Ky., Ind., Oh., and Mich. Must have tandem sleeper tractors and must meet all I.C.C. regulations.
Contact Mack Brosmer
502-964-3351 (15-17)

EXPERIENCED fiberglass workers needed to do industrial fiberglass work. \$4.25 an hour to start. Co. employee benefits, include hospitalization, life insurance and paid holidays. Apply call or write to Don Chandler, Mgr.
WESCA PLASTICS
102 S. AVE "A"
Freeport, Texas 77541
713-233-8168 (16-19)

1976 METŲ EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

# 2	Gegužės 10 iki gegužės 19	Maskva, Vilnius (viena savaitė)	\$ 760.00
# 3	Gegužės 16 iki gegužės 24	Maskva, Vilnius (viena savaitė)	760.00
# 4	Gegužės 31 iki birželio 15	Maskva, Vilnius, Ryga	931.00
# 5	Birželio 14 iki birželio 29	Maskva, Vilnius, Roma	1180.00
# 6	Birželio 28 iki liepos 12	Maskva, Vilnius, Ryga, Leningradas	1051.00
# 7	Liepos 5 iki liepos 19	Maskva, Vilnius, Roma	1160.00
# 8	Liepos 12 iki liepos 26	Maskva, Vilnius, Šveicarija	1206.00
# 9	Liepos 19 iki rugpiūčio 2	Maskva, Vilnius, Ryga, Leningradas	1051.00
# 10	Rugpiūčio 9 iki rugpiūčio 23	Maskva, Vilnius, Roma	1160.00
# 11	Rugpiūčio 16 iki rugpiūčio 30	Maskva, Vilnius, Šveicarija	1206.00
# 12	Rugpiūčio 23 iki rugsėjo 7	Maskva, Vilnius, Ryga	1051.00
# 13	Rugsėjo 20 iki rugsėjo 28	Maskva, Vilnius (viena savaitė)	760.00
# 14	Spalio 4 iki spalio 18	Maskva, Vilnius, Ryga	931.00
# 15	Spalio 11 iki spalio 19	Maskva, Vilnius (viena savaitė)	760.00
# 16	Lapkričio 1 iki lapkričio 9	Maskva, Vilnius (viena savaitė)	677.00
# 17	Gruodžio 7 iki gruodžio 15	Maskva, Vilnius (viena savaitė)	677.00
# 18	Gruodžio 20 iki sausio 4	Maskva, Vilnius, Ryga	876.00

KAINOS PADUOTOS YRA NUO NEW YORKO ARBA BOSTONO — NUO CHICAGOS REIKIA DAR PRIDĖTI \$119.00.

Visas grupės lydės patyrę vadovai. Visos grupės bus 1 dieną vežamos į Kauną, taip pat ir į Trakus ½ dienos.

SKUBĖKITE REGISTRUOTIS — VIETŲ SKAIČIUS RIBOTAS!

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU

9727 South Western Avenue

Chicago, Illinois 60643

Telephone: (312) 238-9787

AIR FARES SUBJECT TO CHANGE AND/OR GOVERNMENT APPROVAL.

JANINA ČEKANAUSKIENĖ

DIRVOS 60 METŲ JUBILIEJINIS BALIUS

Los Angelėje

1976 m. gegužės mėn. 1 d., 8 val. vak.

LIETUVIŲ TAUTINIŲ NAMŲ SALEJE

3356 GLENDALE BLVD., LOS ANGELES, CA. 90039

RAIMONDA APEIKYTĖ

PROGRAMOJE:

ALT S-gos pirmininkės Emilijos Čekienės žodis. Solistė Janina Čekanauskienė ir pianistė Raimonda Apeikytė atliks meninę dalį. Programos vedėja Ilona Bužėnaitė.

Šampanas, vaisės, vynas ir gėrimai palydimi muzikos ir šokiai.

Visi maloniai kviečiami dalyvauti.

Iėjimas įskaitant vaises ir gėrimus \$15.00 asmeniui. Bilietus prašome įsigyti iš anksto telefonu 664-0791 (J. Petronis) arba pas valdybos narius.

SKYRIAUS VALDYBA

IR

DIRVOS VAJAUS KOMITETAS

ILONA BUŽĖNAITĖ

JERUZALĖ — KRUVINŲ RIAUŠIŲ VIETA

RIMAS DAIGONAS

Jeruzalė yra šventumo sąvoka. Palaimintos taikos, gilių maldos ir skaidraus susikaupimo vieta. Taip atskamba nuo kūdikystės dienų vietos pavadinimas — Jeruzalė.

Tačiau taip nėra. Spaudoje skaitome, o televizijos ekranuose matome žiaurias muštynes Jeruzalės gatvėse, aikštėse, ant švenčiausios pasaulio gatvės, Via dolorosa (ja Kristus nešė kryžių į Golgotos kalvą), grindinio. Arabai svaiddo akmenimis į Izraelio policininkus, policininkai muša arabus ir stovintį ir parmuštą. Dabar tos nuotraukos pateko ir į laikraščių puslapius. Kruvini veidai, praskeltos galvos... Jeruzalė, švenčiausias pasaulio miestų miestas!

Buvo taip. Pernai, gegužės mėnesį, 35 jaunuoliai žydai užlipo ant šventyklos kalvos, kur stovi dvi švenčiausios arabų mečetės, ir čia meldėsi ir giedojo.

Kadaise šventyklos kalne stovėjusi Saliamono šventovė. Vėliau ją sugriovė. Ant jos griuvėsių pastatė Omaro mečetę. Izraelitų rabinai užgynė žydams eiti į tą kalną, ten melstis. Kur išniekinta Saliamono šventykla, ta vieta nešvari, vengtina. Tik tai tada, kada ateis naujas Mesijas, bus galima pašventinti kalną. Tada galės Izraelio vaikai

pradėti naujos šventyklos statyba ant Saliamono pastato pamatų. Dabar tai išniekinta, nešvari vieta.

Kitaip galvoja musulmonai. Omaro mečetė reiškia vietą, kur pranašas Abraomas, kuris ir musulmonams yra pranašas, kaip izraelitams, aukojo savo sūnų Dievui paliepus, o angelas sulaukė jo ranką su durtuvu. Kur Omaro mečetė, ten musulmonams švenčiausia vieta. Žydų jaunuolių maldos bei giedojimas tą vietą išniekino! Policiją nuvijo pa-

maldžius jaunos žydus, kurie turėjo savo nuomonę: šventyklos kalnas yra ir žydams šventa vieta. Arabai laukė, kad žydai, kuriuos nuvijo policija, bus nubausiti už netvarką, ir Omaro mečetės aikštė kaip buvo, taip liks, be izraelitų piligrimų. Bet Jeruzalės teisėjas tuos jaunuolius išteisino, kas reiškė: Omaro mečetės aikštė, šventyklos kalnas, tapo atvira vieta izraelitams čia lankytis, melstis, giedoti.

Ir štai, teismo sprendimui

įsigalėjus, vėl atėjo į ginčijamą aikštę būrys izraelitų. Melstis jie jau negalėjo. Būriai arabų puolė juos su lazdomis. Laidė akmenis. Kovo 7 dienos piligrimai žydai, kurių buvo apie šimtą, buvo nuvyti nuo aukštos aikštės į pakalnę. Prasidėjo karo veiksmai. Vis daugiau buvo karo veiksmų dalyvių. Kariavo trys grupės: žydai, arabai ir Jeruzalės policija. Tos gatvės riaušės mes ir matėme televizijos ekrane. Į riaušių sąmyšį įsikišo rabinai. Jie tvirtino žydams: vieta nėra šventa, ji išniekinta, ji nėra verta būti psalmių giedojimo vieta. Bet kas kreips dėmesį į apeliacijas nurimti, kada senas tautinis antagonizmas ir

karšta neapykanta tampa nesutramdomis galiomis. Šventyklos kalnas tapo kruvinų riaušių terena.

Tuo tarpu aukštesnysis teismas panaikino pirmąjį sprendimą. Dabar, legaliai, nebegalima toje vietoje grupėmis melstis ir giedoti. Bet degtukas prie parako statinės jau padegė paraką. Arabų valstybės siunčia į Jungtines Tautas protestus prieš izraelitų policiją, skaičiuoja aukas. Prašo sankcijų prieš Izraelį. Masiniai susirinkimai Egipto, Libijos, universitetuose ir miestų aikštėse dunda kalbomis prieš Izraelį...

Kadaise, sako Biblija, ant tos kalvos pranašas Abraomas norėjo nudurti savo sūnų, aukodamas jį, Dievui. Tada kraujo nebuvo pralietas. Greitas angelas sulaukė tėvo ranką. Dabar kraujas sruva, o Jeruzalės policininkai nėra angelai; jie negali, bematant, sutabdyti riaušių. Policininkų "bananai" čiabuvo labai veiklūs. Ir matėme, kad po gatvės iškaba "Via Dolorosa" vyko muštynės akmenimis, lazdomis ir visa kuo, kas pakliuvo į karštą saują... Ta gatvė Kristus žengė į Golgotą!

Marija Tūbelytė-Kuhlmanien, gyvenanti Japonijoje, Kobe miesto galerijoje turėjo individualią parodą, kurioje buvo iškabinta 30 darbų: portretai, peizažai, natūrmortai. Sekanti paroda bus surengta Tokio mieste rudenį. Viršuje nuotrauka, kuri buvo atspausdinta Mainichi Daily News vaizduojanti parodos kampelį.

• Kanados Lietuvių Diena šiais metais įvyks Montrealyje spalio 9-10 d. padėkos savaitgalyje. Montrealyje sudarytas komitetas ta proga ruošiasi išleisti leidinį ir išsiuntinėti kvietimus lietuviškiems meno vienetams — chorams bei tautinių šokių grupėms.

PADĖKIM LIETUVIUI PATEKTI Į KONGRESĄ

Dabartinis JAV kongresas yra tautybių, rasių ir religijos atžvilgiu gan margas. Žinoma, jame vyrauja anglų kilmės atstovai ir senatoriai ir dauguma jų yra protestantų religijos.

Jei imsime žiūrėti į mažumų skaičius, rasime, kad tik maža dalis mažumų yra atstovaujama kongrese. Čia galioja tas pats dėsnius: aktyvios ir veržlios mažumos turi savo atstovus ar senatorius kongrese, o pasyvišios, nesidominčios politika ir valdžios veikla, neturi arba turi per mažai atstovų pagal savo gyventojų skaičių. Sugretinkime skaičiais dvi mažumas: žydus ir juoduosius amerikiečius. Žydai turi atstovų rūmuose 21 atstovą ir senate 3 senatorius. Juodieji amerikiečiai turi 19 atstovų rūmuose ir vieną senatę. Žydų yra JAV apie 6 milijonus, o juodųjų amerikiečių apie 24 mil. Lenkai, kurių gyventojų skaičius JAV yra didesnis už žydų, kongrese savo atstovų turi žymiai mažiau, proporcingai skaičiuojant, už žydus. JAV, įskaitant Porto Riko teritoriją, yra gan daug ispaniškai kalbančių piliečių, kurie turi kongrese savo kilmės tik 7 atstovus: 6 atstovų rūmuose ir 1 senatę. Tuo tarpu kiniečių ir japonų, nors jų mažai JAV, kongrese yra 5; 3 atstovų rūmuose ir 2 senatę.

Čia palygintos tik kelios tautinės mažumos, bet ir iš jų labai aišku, kurios veržlios ir kurios mažumos pasyvišios, besirūpinančios tik savo mažais ir nesudėtingais reikaliukais. Bet šalia jų aktyviųjų ir pasyviųjų mažumų yra daug tokių, kurios, galima sakyti, ignoruoja JAV valdžią ir kongresą. Jos nėra kongrese atstovaujamos, ir kongresas nėra įpareigotas jų reikalais domėtis ir rūpintis. Tų nerūpestingųjų mažumų skaičiuje, deja, esame ir mes lietuviai. Tiesa, mūsų nedaug, bet prisiminkime patarlę — mažas kupstas didelį vežimą verčia. Tik reikia noro, veržlios, nenuilstamų pastangų siekti kongreso. Jo durys visiems pasiryželiams atviros, tik reikia drąsos ir jėgų pro jas įeiti. Bet mūsų jaunoji karta, išaugusi Amerikoje,

pradeda domėtis ir rodyti norą veržtis į kongresą. Štai detroitieškas inž. Algis Zaparackas, nuo seniau dirbęs respublikonų partijoje, vėliau išrinktas Michigano respublikonų partijos ketvirtuoju vicepirminku, dabar nominuotas Michigano 18 distrikto kandidatu į JAV kongresą — atstovų rūmus. Tame distrikte lietuvių nedaug, bet Algis Zaparackas jau žinomas ir kitų tautybių mažumoms, kurios, jei už jį balsuos, tikriausiai gali išrinkti. Mes turime džiaugtis, kad atsiranda aktyvus lietuvis ir ryžtasi eiti į kongresininkus. Remkime jį ir jo pastangas, nes lietuviams bus tikrai geriau, kai turėsime kongrese bent vieną lietuvių atstovą.

M. Stonys

REMKIME INŽ. ALGĮ ZAPARACKĄ

Inž. Algis Zaparackas formaliai paskelbė savo kandidatūrą į JAV kongresmano vietą iš Michigano valstijos 18-to distrikto, į kurį įeina Detroito šiaurės rytų priemiesčiai, kaip Roal Oakas, Madison Heights, Warren, Sterling Hts. ir kai kurie kiti. Inž. Algis Zaparackas, nors dar jaunas, 35 metų, yra gražiai užsirekomendavęs Michigano respublikonų politinėje veikloje ir yra joje vienas iš vicepirminkų. Šios partijos jis yra nuominuotas į kongresmanus iš minėto distrikto. Tik jam teks rinkimų metu rudenį nugalėti demokratų dabartinį kongresmaną, tik antri metai užimantį šį postą.

Mums, lietuviams, tenka tik visokeriopai paremti inž. A. Zaparacko pastangas, nežiūrint jokių partinių bei srovinių mūsų pažiūrų. Reikia tik suprasti, kad remiame savo tautietį, lietuvi, svarbiom pareigom.

J. Švoba

DIRVOS ADRESO REIKALU

Primename, kad Dirvai įsikūrus laikinose patalpose (6116 St. Clair Ave.), greitesniam pašto pristatymui adresas lieka tas pats: DIRVA, P. O. Box 03206, Cleveland, Ohio 44103.

Juodas Laivas — dail. Adolfo Valeškos dekoracijų eskizas Jeronimo Kačinsko operai, kuriai libretą parašė Algirdas Landsbergis. Ši opera simbolizuoja Simo Kudirkos šuolį į laisvę. Juodą Laivą ir kitas dvi operas stato Chicagos Lietuvių Opera šių metų gegužės mėn. 8, 9, 15 ir 16 dienomis Chicagoje.

CHICAGOS LIETUVIŲ OPERA

Minint Operos 20-tį ir JAV Bicentennial
statomos trys operos

KACINSKO

JUODAS LAIVAS

GAIDELIO

GINTARO ŠALY

MARIJOSIAUS

PRIESAIKA

Premjera — gegužės 8 d. 8 val. vakare.

II spektaklis — gegužės 9 d., 3 val. popiet

III spektaklis — gegužės 15 d., 8 val. vakare

IV spektaklis — gegužės 16 d., 3 val. popiet

Marijos mokyklos auditorijoje, Chicago, Illinois

Diriguoja: **VYTAUTAS MARIJOSIUS**
(Gegužės 8, 9 ir 16)

ALOYZAS JURGUTIS
(Gegužės 15)

Režisorius — Algimantas Dikinis Dekoratorius — Adolfas Valeška
Choreografai — Violeta Karosaitė ir Jaunutis Puodžiūnas
Chormeistrai — Alice Stephens ir Alfonsas Gečas
Apšvietėjas — Kazys Cijūnėlis

DAINUOJA:

Cathy Kogutaitė	Nerija Linkevičiūtė
Roma Mastienė	Margarita Momkienė
Danutė Stankaitytė	
Stasys Baras	Algirdas Brazis
Bronius Jančys	Valentinas Liorentas
Vytas Radys	Julius Savrimas
Jonas Vaznėlis	Stefan Wlekl

Operos Choras

— o —

Šoka Jannučio Puodžiūno studijos baletas

— o —

Bilietai gaunami VAZNELIŲ PREKYBOJE — Gifts International,
2501 W. 71st St., Chicago, Ill. 60629

Bilietų kainos — parterėje \$12.50, 10, 8, 6;
balkone \$11, 7.50, 5.

Paštu bilietai užsakomi, siunčiant čekį ir pažymint spektaklio datą, šiuo adresu:

LITHUANIAN OPERA
6905 So. Artesian Ave.
Chicago, Illinois 60629

Visus ir iš visur kviečiame atvykti į lietuviškų operų
spektaklius!

CHICAGOS LIETUVIŲ GYVENIMAS

SENŲJŲ LIETUVIŲ IŠEIVIŲ VEIKLOS PARODA

Dienraštis Draugas, š. m. balandžio 2-4 d.d., Jaurimo Centro didžiojoje salėje, suruošė neeilinį renginį — senosios lietuvių išeivijos veiklos ir darbų parodą. Tokios paskirties paroda suorganizuota pirmą kartą ir dedikuota — Jungtinių Amerikos Valstybių 200 metų, lietuvių masinės emigracijos į Ameriką ir organizuoto gyvenimo 100 metų ir dienraščio Draugo 60 metų sukaktims atžymėti.

Į penktadienio atidarymą susirinko didokas būrys žmonių. Atidaromąjį žodį tarė ir iškilmei vadovavo Draugo administratorius kun. Petras Činikas, MIC. Gen. konsulė J. Daužvardienė perkirpo kaspiną ir, jai būdingu žodžiu, pasidžiaugė dar vienu lietuvių kultūrinio laimėjimu ir įnašu į bendrą Amerikos gyvenimą. Lietuvių pastatytos bažnyčios, mokyklos, kultūros ir jaunimo centrai, viešosios organizacijos, leidžiami laikraščiai, žurnalai ir knygos, dainuoja chorai, šokami tautiniai šokiai. Visų pakilęs patriotizmas, siekiama išlaisvinti iš žiaurios okupacijos savo tėvynę ir atstatyti Lietuvai nepriklausomybę. Dėkojo Draugo vadovybei už pastangas parodyti lietuvių įnašą į Amerikos gyvenimą, nepaprastos sukakties progą. Ypatingą padėką išreiškė redaktoriui Broniui Kvikliui, už jo nepaprastą pasišventimą ir įdėtą darbą, renkant eksponatus, juos

tvarkant ir pateikiant lankytojams.

Parodos vadovas ir pagrindinis eksponatų teikėjas — redaktorius Br. Kviklys pastebėjo, kad apie parodą galys daug pasakyti, bet bus geriau jei matomi eksponatai ir išleistas vadovas už jį kalbės. Priminė, kad ant stalų yra išstatyti 210 įstiklinti rėmai, kuriuos paskolino Lietuvių filatelistų draugija. Dėl vietos stokos net pusės turimų spausdinių negalėjęs parodyti ir liko dėžėse. Dėkojo eksponatų tiekėjams ir visiems talkininkams, nes tik eksponatams pergabenti ir čia salėje sutvarkyti reikėjo ne vienos dienos ir ne vienos poros rankų.

Amerikos 200 metų komiteto vardu, St. Balzekas įteikė adresą.

Parodoj pasižvalgus

Salėje visu ilgiu išrikiuota 6 eilės stalų. Ant vidurinių keturių eilių suremti rėmai, kuriuose sutalpinta turima medžiaga iš pirmųjų lietuvių emigrantų veiklos ir darbų. Ant pasieniais sustumtų stalų, išdėliotos knygos, laikraščiai ir žurnalių pavyzdžiai, namų apyvokos reikmenys. Stovuose sukabinti platatai, programos, nuotraukos ir daugelis kitų įvairių dalykų. Scenoje ir balkone plėvesuoja bažnytinės ir draugijų vėliavos. Viso parodoje išstatyta per 3000 vienetų.

Neužtenka tik perbėgti, bet reikia prie kiekvieno

ANTANAS JUODVÁLKIS

eksponato sustoti, pasižiūrėti, paskaityti. Ir ko tie mūsų beraščiai ar mažaraščiai lietuviai, vadovaujami šviesių kunigų ir pasauliečių, padarė: išsikovojo ir įsteigė lietuviškas parapijas, bažnytnes ir savišalpinės draugijas, leido laikraščius ir knygas.

1874 m. pirmoji atspaus-ta lietuviška giemė "Wiesz-paties sawo szaukiuosi". 1875 m. Shamotin, Pa., M. Tvarauskas įsteigė pirmąją lietuvišką spaustuvėlę ir iš-leido pirmąją lietuvišką knygą. New Yorke įkurta pirmoji grynai lietuviška šv. Kazimiero draugija. 1879 m. New Yorke, išleis-tas pirmas Amerikos lietu-vių laikraštis — Lietuwisz-ka Gazieta.

Tai tik keli ryškesni pavyzdžiai. Šiek tiek parodą apžiūrėti, reikia ne kelių valandų, o ištisos dienos ar daugiau.

Parodos spausdintas vadovas

Br. Kviklo redaguotas ir paruoštas vadovas apima ne tik eksponatus, bet duoda pagrindinių būdingų žinių apie mūsų emigraciją ir atsiectus laimėjimus. 64 pusl. parodos vadovas turi 16 skyrių su 271 paaiškinimu. Stasio Piežos 8 puslapių apybraiža angliškai ir Broniaus Kviklio žymesniųjų įvykių chronologijos bruožais, apimančiais net 38 puslapius, tai ilgo ir kruopštaus darbo rezultatas.

Br. Kviklys yra vertas išskirtinos pagarbos ir įvertinimo. Kaip kun. P. Činikas, MIC atidaromajame žodyje pasakė, kad sunku įsivaizduoti, kaip "Mūsų

Gen. konsulė Chicagoje J. Daužvardienė.

GEN. KONSULĖS J. DAUŽVARDIENĖS PAGERBIMAS

Šiais metais Lietuvių Fondo įvedė naują — pasižymėjusio visuomenininko — premiją. Premijos įteikimo reikalu rūpinosi Lietuvių Moterų Federacijos Chicago klubo valdyba, pirmininkaujama Matildos Marcinkienės.

Lietuvos" keturių tomų autorius, sugebėjo surinkti tiek daug nuotraukų ir įdomios medžiagos ne tik tiems leidiniams — albumams, bet ir šiai parodai. Tokio rinkinio dar niekas nėra parodęs. Nors vadove yra išvardinta visa eilė asmenų ir organizacijų, talkinusių šiai parodai, bet trys ketvirtadaliai eksponatų yra Br. Kviklio nuosavybė. Parodos dekoracijos dail. P. Aleksos ir V. Luko. Trumpokas parodos laikas neleido visiems ją aplankyti, bet šią progą praleidę gali gailėtis, nes vargu ar kada ji bus pakartota. Išlaidos ir darbas ne visiems rengėjams gali būti pakeliami.

Turimomis žiniomis, lankytojų skaičius pasiekė porą tūkstančių, įskaitant ir 500 lit. mokyklų mokinių, bet lietuvių sostinei Chicago per mažai. Užgavėnių karnavalai (Mardi Gras) sutraukia tik per vieną vakarą daugiau 2000 žmonių, o toks retas kultūrinis renginys nepasiekia nė to.

Teko nugirsti, kad šią parodą nori parodyti ir kitos didesnės lietuvių kolonijos ir studijuoja galimybes ją perkelti. Atvykęs iš New Yorko J. Lenktaitis, dirbo prie šios parodos ir jau susitarė ją parodyti New Yorkui.

Lietuvių Fondo visuomenininkės premija buvo paskirta gen. konsulei Juzei Daužvardienei. Premijos įteikimas įvyko š. m. balandžio 4 d. Lietuvių Tautiniuose Namuose.

Pagerbimą atidarė rengimo komisijos pirmininkė St. Semėnienė. Pasidžiaugė premijos įsteigimu ir vyksiu parinkimu, dėkojo Lietuvių Fondui ir sveikino laureatę gen. konsulę J. Daužvardienę. Tolimesnei programai praversti pakvietė buv. operos solistę Izabelę Motekaitienę.

Sugiedoti JAV ir Lietuvos himnai, vadovaujant solistei Praurimei Ragienei ir pianistui Monigirdui Motekaičiui.

Programos vadovė giliau pažvelgė į laureatės gen. konsulės J. Daužvardienės nueitą gyvenimo kelią, darbą lietuvių visuomenėje ir santykius su kitų tautų reprezentantais. Juzė Daužvardienė yra šakota, gili ir spalvinga asmenybė. Jos ryšiai ir įsipareigojimai lietuviškai visuomenei neturi lygaus pavyzdžio. Ji buvo dainininkė, aktorė, mokytoja, laikraštininkė, redaktorė, nuolatinė lietuviškų organizacijų protokolų rašytoja, (nes nebuvo sugebanti lietuviškai rašyti), paskaitininkė, organizatorė ir daugelio kitų darbų vykdytoja. Pastaruoju metu yra ir Lietuvos reikalų reprezentantė bei gynėja. Vyruui gen. konsuliui Daužvardžiui mirus, paveldėjo ne tik jo turėtą titulą, bet ir visas pareigas. Ji yra vienintelė moteris Lietuvos diplomatinėje tarnyboje pa-

(Nukelta į 8 psl.)

Balandžio 2-4 dienomis Draugo dienraštis suruošė Chicagoje, senosios lietuvių išeivijos parodą, kurią aplankė daugiau kaip 2000 lankytojų. Čia matome atidarymo iškilmes. Parodos kaspiną perkirpo Lietuvos generalinė konsulė J. Daužvardienė. Toliau stovi: marijonų provinciolas kun. J. Dambrauskas, red. Č. Grincevičius, kun. P. Činikas, St. Balzekas, Draugo vyr. redaktorius kun. Pr. Garšva, žurn. Stasys Pieža ir parodos vadovas red. Br. Kviklys.

A. Šestoko nuotr.

Lietuvių išeivijos parodą aplankė pora tūkstančių chicagiškių.

Jono Kuprio nuotr.

Chicagoje...

(Atkelta iš 7 psl.)

siekusi tokį aukštą — gen. konsulės titulą.

Didesniam Lietuvos vardą populiarinimui tarp svetimtaučių, suorganizavo konsulų žmonių klubą ir jam 15 metų vadovavo. Kantariai ir ištvermingai šaukia visus lietuvius jungtis vieningon kovon už mūsų tėvynės Lietuvos išlaisvinimą. Pristatymą I. Motekaitienė baigė poeto Bern. Brazdžio žodžiais: "Šaukiu lietuvių prie lietuvių..."

Buvo pristatyta visa eilė žymesnių mūsų visuomenės veikėjų bei didesnių organizacijų pareigūnų ir jubilijatės šeimos nariai.

Jury komisijos sekr. M. Diminskienė (komisiją sudarė: Lietuvių Fondo atstovas — Tarybos pirm. dr. G. Balukas, LB Krašto Valdybos — kultūros tarybos pirmininkas rašytojas A. Kairys ir Lietuvių Moterų Federacijos — Chicagos klubo pirm. M. Marcinkienė) perskaitė protokolą apie vi-

suomenininkės premijos paskyrimą gen. konsulei Juzei Daužvardienei (salėje visi sustoja ir ploja). Tur būt, vienintelis kartas, kad premijai parinktas kandidatas neturi jokios opozicijos, bet visuotinę pritarimą.

Pirmasis laureatė pasveikino ir įteikė 1000 dol. čekį Lietuvių Fondo Tarybos pirm. dr. G. Balukas. Tarp kitko, jis pastebėjo, kad 6 metų būdama laureatė užlipo ant scenos eilėraščių saityti ir šiandien tebėra visų dėmesio centre. Jos vienišanti veikla lietuvių tarpe ir Lietuvos reikalų gynimas ir populiarinimas amerikiečių visuomenėje, neturi sau lygaus pavyzdžio. Baigdamas perskaitė L. F. Steigėjo ir Valdybos pirm. dr. A. Razmos sveikinimą (asmeniškai negalėjusio dalyvauti, dėl tuo pačiu metu vykusios LB Tarybos sesijos, Philadelphiaje). Dar žodžiu sveikino: Lietuvos Moterų klubų Federacijos Centro valdybos vardu — M. Samatienė, ALTos — pirm. dr. K. Bobelis, LB Krašto valdybos — Kultūros Tary-

bos pirm. A. Kairys, BALF — pirm. M. Rudienė, L.M.F. Chicagos klubo — pirm. M. Marcinkienė ir įteikė adresą su apie 300 parašų.

Raštu sveikino daug organizacijų, pavienių asmenų ir mūsų diplomatijos nariai. Tarp kitų sveikinimų buvo iš Baltųjų Rūmų Betty Ford ir Chicagos burmistro R. Daley.

Lietuvos vėliavą laureatei įteikė M. Macevičienė, o amerikonišką, vėliau atvykęs, kongr. E. Derwinskis (vėliava kovo 19 d. — konsulės vardadienį — plėvė savo ant kongresų rūmų).

Dr. K. Ambrozaitis užbaigė sveikinimus ir pakvietė visus sugiedoti II-giausių metų.

Laureatė gen. konsulė Juzė Daužvardienė dėkojo visiems atvykusiems su ja praleisti šią popietę, o Lietuvių Fondui ir L.M.F. Chicagos klubui už tokį puikų jos pagerbimą. Linksmoje formoje prisiminė savo gyvenimo kai kuriuos būdingesnius epizodus. Ir šį savo žodį pradėjo Fausto Mar-

garitos žodžiais: Josefina, ar tai tu?...

Pasistiprinus vakariene, buvo išklausyta solistės Praurimės Ragienės dainų: "Yra šalis", "Mylėk lietuvi" ir giesmę kunig. Birutės garbei. Bisui dar pridėjo "Mano sieloj šiandien šventė". Akomponavo muzikas M. Motekaitis. Dainininkė sulaukė šilto publikos atsiliepimo.

Kongresmaną E. Derwinskį, taikliu žodžiu, angliškai pristatė St. Pieža.

Šis pagerbimas susilaukė išskirtinai didelio dėmesio, atsilankė daugiausiai organizacijų atstovai, nes mirtingiems piliečiams, dėl vietos stokos, sunku buvo patekti. Salė kimština buvo

prikimšta, kad net sunku buvo pajudėti.

Visi džiaugiamės, kad pirmoji visuomenininko premija atiteko asmeniui, kuris neturi sau lygaus.

• Pavasario balius Chicagoje įvyks gegužės 1 d., šeštadienį, Lietuvių Tautiniuose Namuose, 6422 So. Kedzie Ave. Programoje dainininkė Jūratė Tautvilaitė. Bus turtinga loterija, karšta vakarienė ir šokiams gros Vytis orkestras. Pradžia 7:30 v. v. Auka asmeniui 10 dol. Stalus rezervuoti pas Kremerius, tel. 476-6341 arba pas Valiukėnus 434-7270.

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

Iš

BOSTONO, MONTREALIO ir NEW YORKO

ANKSTYVESNĖS GRUPĖS JAU UŽPILDYTOS

DAR YRA VIETŲ ŠIOSE GRUPĖSE:

liepos 14 — \$1045.00 rugsėjo 1 — \$925.00
 liepos 28 — \$1045.00 rugsėjo 16 — \$725.00
 gruodžio 22 — \$875.00

Dvi naujos grupės su Varšuva (4), Krokuva (2), Vilnium (5), Druskininkais (2)
 Birželio 20 ir rugpiūčio 8 —
 kaina \$1136.60.

Prie šių grupių galima jungtis iš kitų miestų, su papildomu mokesčiu, New Yorke.

REGISTRUOKITĖS IS ANKSTO —
 VIETŲ SKAIČIUS RIBOTAS!

Smulkesnių žinių ir registracijos reikalu kreipkitės į:

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE

393 West Broadway, P. O. Box 116
 South Boston, Mass. 02127
 Telefonas: (617) 268-8764

Savininkė: ALDONA ADOMONIENE

Air fares subject to changes and Government approval.

Norintiems atsikviesti giminės iš Lietuvos sutvarkome reikalus jamus iškviatimo dokumentus.

VISI
LIETUVIAISVEIKINAME
AMERIKĄ

AMERIKOS BICENTENNIAL MINĖJIMAS

McCORMICK ARIE CROWN THEATRE
 š/m. Balandžio mėn. 25 d. 2 val. p. p.

VIENTELĖ PROGA DALYVAUTI!

PROGRAMOJE:

VLADO JAKUBENO SIMFONINĖ MUZIKA ATLIKS CHICAGOS SIMFONIJOS ORKESTRAS

- VĖLIAVŲ PARADAS
- CHORAI
- SVEIKINIMAI
- TAUTINIAI ŠOKIAI
- SOLISTAI
- IŠRAIŠKOS ŠOKIS IR

ŠREINERIŲ ORKESTRAS

BILIETAI PARDUODAMI: BRAZDŽIONIO KRAUTUVĖJE 2646 W. 71st. TEL. PR8-5374

ARIE CROWN THEATRE KASOJE IR
 TICKETRON 30-TYE SHOPPING CENTER.

BILIETŲ KAINOS: 4, 3 IR 2 DOL.

PO MINĖJIMO BANKETAS. ASMENIUI: 12.50 DOL.

TELEFONAS: 436-7878

Minėjimui Rusšti Komitetas

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:

- 7 1/4% — 6 metų su \$1,000, minimum.
- 7 1/2% — 4 metų su \$1,000, minimum.
- 6 3/4% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
- 6 1/2% — 1 metų su \$1,000, minimum.

VĖLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaiton įdėjus atitinkama sumą.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000.00 BY F.S.L.I.C.

**Saint
Anthony
Savings**

1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650
 Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juozas Gribauskas, vedėjas

7 DIENOS ČIKAGOJE

VLADAS BŪTĖNAS

• ŠIOS savaitės skiltį gal teisingiau būtų pavadinti "Penkios dienos Chicagoje ir dvi Clevelande", nes balandžio 3-4 savaitgalį kartu su kun. A. Keziu praleidom gyvų, kūrybingų ir vieninių Clevelando lietuvių tarpe. Todėl vienu kitu brūkšniu noriu atverti tai, kas labiausiai Clevelande mane stebino. Visų pirma Dirvą remiančių organizacijų atstovų susirinkimas, įvykęs šeštadienio vakare Lietuvių namuose. Į po susirinkimo vykusiais vaišės netikėtai papuoliau, kai ten mane nusivedė Lietuvių namų administratorius Z. Dučmanas. Ten susitikau visą eilę pažįstamų, o taip pat užsimezgė ir malonios pažintys su dr. D. Degesiu, dr. Blože ir eile kitų. Kai pirmadienio rytą, grįždami atgal į Chicago, kartu su kun. A. Keziu sustojome naujojoje nuomojamoje Dirvos būveinėje, mus stebino tikrai

jaukios, šviesios ir tvarkingos patalpos bei neįprasta švara redakcijoje ir rinkikloje. Todėl po susirinkimo ir apsilankymo Dirvos name susidarė įspūdis, kad šis tautinis savaitraštis, po ištikusios nelaimės daugelio geros valios lietuvių nuoširdžiai remiamas, dar ilgai laikysis ir, mano nuomone, savų naujų namų statyba dar nėra degančiai būtina. Mane taip pat stebino didelis tikinčiųjų lietuvių dvasingumas, kurį stebėjau naujosios lietuvių parapijos bažnyčioje mišiose sekmadienio rytą. Retai kada Chicagoje pamatysi, kad tiek daug žmonių eitų prie komunijos, kad taip nuoširdžiai giedotų ir klausytųsi pamokslininko prel. V. Balčiūno žodžių. Taip ir susidarė įspūdis, kad lietuvių jėzuitų atvykimas į Clevelandą paliks gilią vagą ir religinėje ir tautinėje plotmėje. Apie tai klebonui kun.

G. Kijauskui pasakojau su atviru nuoširdumu. Labai maloniai mane nudžiugino Čiurlionio ansamblis, vadovaujamas maestro A. Mikulskio. Į ansamblio vyrų choro repeticiją užsukti pakvietė ansamblio valdybos pirm. V. Plečkaitis, susitiktas Dirvos rėmėjų pobūvyje. Kai sekmadienio vidurdienį užsukau į repeticiją Lietuvių namuose, vyrų choras repetavo muz. A. Mikulskio naujas lietuviškas mišias, specialiai parašytas didžiosioms JAV nepriklausomybės 200 m. sukakties iškilimams, kurios bus švenčiamos Philadelphiaje. Rugpiūčio mėn. Philadelphiajos katedroje kaip tik tas naujas liet. mišias giedos Čiurlionio ansamblis, sustojęs prie altoriaus ir pasipuošęs tautiniais rūbais. Tai bus viena iš pačių svarbiųjų lietuvių reprezentacijų JAV šventėje. LB Clevelando apylinkės narių susirinkime išgirdau palyginus vieningą nuotaką ir tai kėlė nemeluotą džiaugsmą. Ir kaip smagu buvo stebėti, kai sekmadienio popietę 4 val. po pietų iš Chicago kun. A. Kezio atvežto spalvoto garsinio filmo "Sala" ir jo foto nuotraukų parodos pažiūrėti susirinko netikėtai didelis būrys Clevelando lietuvių, sausakimšai pripildžiusių pagrindinę Lietuvių namų salę. Regis, labai patenkinotos buvo įvykio rengėjos — Clevelando skautininkės ir didžioji dalis tų, kurie atėjo filmo ir parodos pasižiūrėti. Žinia, kad pamačius "Sala" — filmą apie Los Angeles lietuvių, rimtai jau nutartą panašų filmą ruošti ir apie Clevelando lietuvių. Tą kultūringą popietę ne vienu atveju palydėjo taiklūs ir išmastyti rašytojos A. Balašaitienės žodžiai.

• SUGRĮŽUS atgal į Chicago štai šiet tiek statistikos iš Jaunimo centro veiklos 1975 m. Tais metais Jaunimo centrą perėjo 17,980 lit. mokyklų mokinių ir Pedagoginio instituto studentų; 9,174 tautinių šokių šokėjai; 10,700 chorių; 40,825 skautų; įvairius renginius, paskaitas, simpoziumus, vakarones lankė 56,797 asmenys, taip, kad iš viso 1975 m. Jaunimo centre viso apsilankė 154,826 asmenys. Šią smulkia ir, atrodo, gana tikslią statistiką parengė Jaunimo centro vicedirektorius kun. V. Gutauskas. Skaičiai aiškiai rodo, kokia gyva lietuviška veikla yra Chicagoje. Jei prie šios statistikos dar prijungtume veiklą Tautiniuose namuose, gyvosiose liet. parapijose, skaičiai dar žymiai padidėtų. Tad neveltui pas mus tuokiasi tiek daug gražių abipusių lietuvių šeimų, neveltui nemaža dalis jaunų tėvų savo vaikus siunčia į lit. mokyklas, į lietuviškas jaunimo organizacijas. Jau-

D. Barauskienė prie savo vyro aktoriaus Leono Barausko kapo paminklo šv. Kazimiero kapinėse Chicagoje, pašventino kovo 27 d.
V. Noreikos nuotr.

nimo centras buvo pastatytas ir jaunimui bei visuomenei atidarytas 1956 m., lygiai prieš 20 metų. Jo paskirties vaisiai šiandien labai ryškūs mūsų tautinės bendruomenės jaunajame avangarde.

• VOS sugrįžus iš Clevelando ir sustojus Jaunimo centre, kur reikėjo iškrauti aparatūrą bei nuotraukas, vicedirektorius kun. V. Gutauskas mus pasitiko su smagiomis naujienomis. Kaip žinoma, balandžio 2-4 d. Jaunimo centro didžiojoje salėje vyko milžiniška red. Br. Kviklio ir talkininkų suruošta paroda JAV nepriklausomybės 200 m., organizuotos lietuvių išeivijos 100 m. ir dienraščio Draugo 60 m. sukakties proga. Lankytojų antplūdis šeštadienį ir sekmadienį buvęs toks didelis, kad parodą applanke net per 2,000 žmonių. Apie tą didžiulę ir įdomią parodą rašo Antanas Juodvalkis, bet čia tik noriu priminti, kad ji nebuvo skirta vien Draugo, JAV liet. katalikų ar Marijonų vienuolijos veiklai iškelti, bet joje buvo pabrėžtos visos srovės, iškelti visi svarbieji įvykiai iki pokario lietuvių atvykimo. Specialūs rėmai buvo skirti Dirvos veiklai atvaizduoti, taip pat prezidento A. Smetonos, Juozo Bačiūno, K. Karpiaus ir kitų nusipelnusių JAV lietuvių, įvairių organizacijų, leidyklų, laikraščių ir t.t. Gegužės mėn. paroda

keliaus į New Yorką. Ją taip pat būtina turėtų pamatyti Clevelando ir kitų gyvųjų kolonijų lietuviai.

• Vincas Lukas, vienas jaunųjų komercinio meno atstovų, plačiai reiškiasi lietuviškoje veikloje iliustruodamas knygas, darydamas plakatus, apipavidalindamas įvairius leidinius. Jis padarė Lietuvių Operai plakatą, kuriame yra pavaizduota lietuviškų operų triptikas. Grafikos piešiniuose matyti: 1. "Gintaro šalies" fragmentas su laimingais tos šalies jaunuoliais Lakštute ir Visvaldu, į kurių laimę kardu kėsinaši žiauriai valdomos šalies valdovų Pikulas; 2. "Priesaikoje" — karūna ir Vytautas Didysis aukštai, į kurį nuo žemės žvelgia kunigaikštis švitrigaila su savo priesaika ginti Lietuvą nuo priešų, kad ji amžiams bus laisva; 3. "Juodas Laivas" — simbolizuojas sumindžiotą ir parkritusį Simą Kudirką. Visas šis plaktas yra apjuostas mūsų trispalvės spalvomis ir daro meniškai puikų įspūdį.

SECRETARY

Experienced only. Good short hand and typing skills necessary. Accurate record keeping and detail work involved.

MID-AMERICA STEEL

7306 Bessemer
Cleveland, Ohio 44127
216-341-4900

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Gerai pažįstama firma, kuri per daugelį metų skubiai ir tiksliai patarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant

DOVANAS-SIUNTINIUS
į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ ir t.t.

GAVEJAS NIEKO NEMOKA.
TOKSTANČIAI KLIJENTŲ PATENKINTI.
VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI.
GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštos kokybės prekių prieinamomis kainomis.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

488 MADISON AVE. (tarp 51 ir 52 g-vės)
FLOOR 21st NEW YORK, N. Y. 10022

SKYRIAI:

Apple-Valley, Min. 55124-7707 147St.	Tel.: 612-432-7083
New York, N.Y. 10003 — 45 Second Avenue	AL 4-5456
New York, N.Y. 10011 — 135 W. 14 Street	CH 3-2583
So. Boston, Mass. 02127 — 389 West Broadway	268-0068
Buffalo, N.Y. 14206 — 332 Fillmore Avenue	TL 6-2674
Chicago, Ill. 60622 — 2222 West Chicago Avenue	BR 8-6966
Chicago, Ill. 60629, 2501 West 69 St.	WA 5-2737
Cleveland, Ohio 44134 — 5879 State Road	884-1738
Irvington, N.J. 07111 — 762 Springfield Avenue	ES 2-4685
Irvington, N.J. 07111 — 1082 Springfield Ave.	374-6446
Grand Rapids, Mich. 49504 — 636-38 Bridge St. N.W.	GL 8-2256
Hartford, Conn. 06106 518 Park St.	246-9473
Lakewood, N.J. 08701 — 241 Fourth Street	FO 3-8569
Los Angeles, Calif. 90022 — 960 S. Atlantic Blvd.	AN 1-2994
New Haven, Conn. 06511 — 1329 Boulevard	LO 2-1446
Newark, N.J. 07106 — 698 Sanford Avenue	373-8783
Passaic, N.J. — 176 Market Street	GR 2-6387
Paterson, N.J. 07505 — 60 Broadway	345-2028
Philadelphia, Pa. 19122 — 1214 N. 5th. St.	PO 3-4818
Philadelphia, Pa. 19141 — 4925 Old York Rd.	GL 5-9586
Pittsburgh, Pa. 15203 — 1307 E. Carson Street	HU 1-2750
San Francisco, Calif. 94115 — 1826 Divisadero St.	FI 6-1571
Waterbury, Conn. — 905 Bank Street	PL 6-6766
Fort Wayne, Ind. 46808 — 1807 Beimeke Rd.	432-5402
Woodhaven, N.Y. 11421 — 94-08 Jamaica Ave.	441-4712
Worcester, Mass. 01610 — 144 Millbury Street	SW 8-2868
Youngstown, Ohio 44503 — 309 W. Federal Street	RI 3-0440
Trenton, N.J. 08620 — 4 Quay Court	609-585-4867

Aurelija Balašaitienė

VELYKŲ RYTO
DŽIAUGSMAS

Paskutiniai Velykų himno akordai nuaidėjo senoje lietuviškos parapijos bažnyčioje. Margaspalvė maldininkų minia pasipylė navoje ir tiršta srove lėtai veržėsi pro plačiai atviras duris į Velykų ryto auksinės saulės spinduliais apšviestą platų šaligatvį. Tik Mykolas ilgai dar sėdėjo apytuštėje bažnyčioje, nuvargusiomis akimis stebėdamas miklius berniukus gėsinant didžiules vaškes žvakes. Sena, palinkusi vienuolė, su ilgasnapiu indu rankoje, pradėjo laistyti aukštas, plačiai pražydusias lelijas abipus altoriaus. Pagaliau pasikėlė ir Mykolas, ir išėjo pro duris į pavasariu pakvėpusią gatvę. Lietuviai stoviniavo, pasidalinę būriais, garsiai juokėsi, sveikinosi, keitėsi pakvietimais. Tik jo niekas nematė, niekas jo nekalbino, išskyrus vieną kitą pažįstamą, netikėtai akimis susitikus.

Mykolas nenorėjo eiti į savo tuščius namus, kuriuose nekvepėjo velykiniai skanėstai ir niekas nelaukė jo taurė gėrimo, su šypsena. Sunkiais, lėtais žingsniais pasuko jis į netoliese esantį miesto sodą, kuriame jau žydėjo plačiasakės magnolijos, o po jų kojomis lingavo simetringos įvairiaspalvių, išdidžių tuplių eilės. Aplink fontaną spietėsi pasipuošusios šeimos, pozuodamos mėgėjiškoms nuotraukoms, celofano tamsioje širdyje įamžindamos Velykų ryto šypsena. Triukšmavo dailiai papuošti vaikai, jaunos porėlės, susikabinusios rankomis, ieškojo privatesnės vietos ... Mykolas, kišenėje suspaudęs nedidelį, metalinį objektą, lėtai vaikštinėjo parko takeliais, ieškodamas vietos prisėsti. Saulė buvo pavasariškai, maloniai kaitri, o hiacintų kvapas, tarsi kvapi migla, maloniai kuteno jo nosį.

Paėjėjęs iki pat parko tolimiausio kampo, jis pastebėjo nuošalų suolelį. Arti jo nieko nesimatė. Kažkur iš tolo girdėjosi juokas, klegesys, monotoniškas gatvių judėjimo ritmas. Čia buvo gera, ramu. Išitraukęs lūpinę armonikėlę iš kišenės, Mykolas ją pridėjo prie lūpų ir pradėjo tyliai groti. Pamažu į jo atmintį grįžo anksyviausia jaunystė ir pirmieji tolimos tėviškos prisiminimai ... Tarsi ir vėl sugrįžęs į gimtąsias pievas, su savo rankomis pasigamintu lumzdeliu prie lūpų, jis matė save jauną, linksmą, ganantį tėvo ūkyje naktigonės metu arklius ... Nakties tamsoje skraidė auksinės laužo žiežirbos, o aukštai pajudusiam danguje spinksėjo tūkstančiai žvaigždžių. Tarsi spalvotas filmas, pro jo užmerktas akis bėgo jo ilgas septyniadešimt penkerių metų gyvenimas: jauna meilė, vedybos, vienintelio sūnaus žuvinimas karo metu, Marytės ašaros, tremtis, ir pagaliau kelionė į Ameriką. Įsikūrė jis čia su Maryte neblogai. Ilgus metus dirdamas fabrike, o Marytė siuvykloje, jiedu susikrovė savo lizdelį, kuriame ramiai gyveno, augino gėles ir pamidorus, aktyviai dalyvavo lietuviškos parapijos veikloje. Bet Marytė ėmė vysti, negalutoti, ir pagaliau pernai prieš pat Velykas ramiai, be skundo ar vaitojimo, pasimirė miesto ligoninėje.

Mykolas staiga pajuto nežmoniškai sunkią vienvėsnę našą. Jau eilę metų išėjęs į pensiją, jis laiką leido skaitydamas laikraščius ir drožinėdamas iš medžio lietuviškus rūpintojėlius, kuriais buvo pasipuošęs jo namas ir kiemas. Marytei pasimirus, jis ir savo drožinėjimams nebeteko ikvėpimo.

— Eik, pailsėk, Mykoliuk. Nevargink savo akių, — švelniai, motiniškai subardavo jį Marytė, gesindama šviesas vėlai vakare ir besiruošdama eiti miegoti.

— Dar tik minutėlė, — nekantriai atsakydavo jis, baigdamas paskutinį spygli erškėčių karūnoje ...

Dabar jau to rūpesčio, jau to mielo balso nėra ...

Būdamas geros sveikatos, tarsi pačiame amžiaus tvirtume, Mykolas vistik pamažu pradėjo prarasti norą gyventi. Pagaliau, nežinodamas ką veikti ilgą vienišų vakarų valandomis, jis pradėjo groti lūpine armonikėle, savo gailių melodijų pynėje rasdamas iki šiol nepažįstamą paguodą.

Dvidešimt aštuoneri metai gyvenimo Amerikoje nepraejo pro Mykolą jo nepalietę. Pamažu išsisėmus lietuviškoms melodijoms, jis toliau grojo užsimerkęs, atkurdamas ilgą muzikalinę filmą 'Muzikos garsas'. Ir grojo jis toliau, šildomas saulės, pamiršęs vienvėsnę ir patį save. Stai ga jis pajuto kažką švelnaus ant savo kelių. Atmerkęs akis, jis žvelgė tiesiai į mažytį, pablyškusį mažos mergytės veidelį.

— Tu, mister, gražiai groji, — glostydama jo kelią,

paukštelio balseliu kalbėjo kokių ketverių metų mažą geltonplaukė, pasidabinusi kuklia šiaudine skrybėlaitė, kurios viename šone pūpsėjo didelė dirbtina ramunė. — Kaip tavo vardas? — paklausė iš kažkur atsiradusi mažytė nepažįstamoji.

— Mano vardas Mike, — atsakė nustebęs Mykolas. — O kas tu esi?

— Mano vardas Mary ... o ten mano sesutės, — plonu piršteliu parodė ji į besiartinantį būrelį mergaičių, kurios atrodė visos viena į kitą panašios, nes visos dėvėjo kukliu vienodai pasiūtu drabužėliu ir tokiomis pat skrybėlaitėmis su ramune, kaip ir mažytė Mary. Pačiame būrelio gale ėjo aukšta, jauna vienuolė, vedina šlubuojančią mergytę. Mykolas, greitai paslėpęs armonikėlę kišenėje, mandagiai pasikėlė ir kilstelėjo skrybėlę pasisveikinimo ženklui. Vienuolė prisiartinusi draugiškai linktelėjo galva ir jam ištiesė ranką.

— Linksmų švenčių ... Ačiū už tokią gražią muziką, — dėkojo šypsodamasi vienuolė. — Mano mergaitės jūs suteikėte didelį džiaugsmą.

— O kas tos mergaitės? — nevikriai susigriebė Mykolas, pamiršęs sveikinimu atsakyti į sveikinimą.

— Tai Jėzaus Širdies Našlaičių prieglaudos jauniausios auklėtinės. Norėdamos pajavairinti jų gan monotonišką gyvenimą, vakar vakare suslėpėm parko krūmuose kelis šimtus dažytų kiaušinių ir ši rytą po pamaldų atsivedėme mūsų mergaites tų kiaušinių ieškoti. Jos iš pradžių su dideliu entuziazmu griebėsi uždavinio, tačiau jūsų muzika, ypatingai pažįstamų melodijų grojimas, jas atvedė čia. Ir jos turi savo pageidavimų ... ar galima?

Mykolas stovėjo, mindamas nuo vienos kojos ant kitos, beveik laužydamas savo vienintelę gerą šventišką skrybėlę. Jo delnuose drėko prakaito lašai. O kelios dešimtys porų nekaltų akių jį varstė tarsi durtuvėliai.

— O ... tai ką aš čia ... - droviai mykčiodamas bandė kalbėti jis, nežinodamas ką sakyti ... — Aš nemaniau, kad mane kas nors girdės šitame nuošaliame parko kampe.

— Girdėjome, girdėjome, — beveik chorui atsiliepė ploni balsai. — Pagrokite dar!

Vienuolė linktelėjo galva ir atsisėdo ant suolelio.

— Gal vistik sutiktumėte ką nors pagroti, jei jums nesunku? — maloniai paklausė jį dar vis stovinčio Mykolo.

— Kad mano grojimas toks menkas, — kiek atsipeikėjęs bandė kukliai atsakyti Mykolas. Mažytė Mary vėl prie jo priėjo arčiau.

— Mister Mike, pagrok tą paskutinę dainelę, o mes pašoksime. Tu toks geras ...

Ir negalėjo Mykolas atsispirti toms žydrioms kūdikiškoms akims, kurios savo spalva ir išraiška jam savotiškai priminė Marytės jaunystės akis. Jis nebesėdo daugiau ant suolelio, bet, pasidėjęs skrybėlę ant žolės, tarsi nenorėdamas vienuolei jos artumu trukdyti, pradėjo groti — iš pradžių tyliai, lyg ir nedrąsiai, bet po kelių akimirkų drąsiau ir garsiau. Mergaitės pasisklaidė po pievą, o kelios, susiėmusios už rankų ėmė linguoti į taką. Ir visa tai liejosi į Velykų ryto saulės spindulių, pražydusių žiedų ir vaikystės gyvą simfoniją, kurios pačiame centre stovėjo žilagalvis senukas Mykolas, lyg tas stebuklingas legendų piemuo, kurio ragelio balsą užgirdę akmenys atverdavo šaltinius ir dar nesprogę pumpurai pradėdavo žydėti.

Po kiek laiko jis nustojo groti.

— Jūs nuostabiai grojate, — pastebėjo nuo suolelio pasikėlusį vienuolė. — Bet mums laikas eiti priešpiečių. Tokia jau tvarka.

— Aš dar noriu, kad Mister Mike pagrotų ... — pyptelėjo viena ratelio šokėja.

— O gal jūs palydėtumėte mus? — staiga paklausė vienuolė ... — Aišku, šiandieną Velykos, ir jūs, be abejo, turite daugybę kvietimų, — gal svečiuositės pas savo vaikus ar anūkus? — tarsi norėdama atsiimti kvietimą, kalbėjo ji toliau.

— Aš norėčiau, kad Mister Mike eitų su mumis, — vėl pyptelėjo Mary.

(Nukelta į 11 psl.)

VELYKOS,
ALELIUJA!

J. MIŠKINIS

Kiekvieną gėrio pasireikimą žmogus sutinka su džiaugsmo aleliuja. Su aleliuja žmonija sutinka teigiamuosius gamtos reiškinius ir pagerbia kilnias idėjas ir didžias asmenybes. Visos šventės, kurias žmonės pajvairina gražiomis, įvairiomis ir iškilmingomis apeigomis, būna sukeltos džiuginančių įvykių.

Kada gamtoje gyvybė triumfuoja ir nugali žiemos mirtį, žmonija džiaugsmingai gieda aleliuja.

Velykos — viena džiaugsmingiausių krikščioniškojo pasaulio švenčių. Jos kasmet švenčiamos prisiminti Kristaus Prisikėlimą iš numirusių. Bažnyčia džiaugiasi, žmonės linksminasi, vieni kitus sveikina.

Krikščionys Velykoms davė tiesios pergalės, dvasiinio prado pirmumo prieš medžiagą ir gerųjų žmogaus jėgų pasireikimo prasmę. Todėl Velykų šventė yra ne tik džiaugsmo, bet ir ryžto visiems tiems, kurie kovoja dėl teisės, artimo meilės, žmonijos gėrovės ir tautos laisvės.

Anuomet šviesa nugalėjo tamsą. Žmogaus pavergimą pakeitė tikrasis žmoniškumas, išsilaisvinimas iš vergijos, ir artimo meilės.

Po antrojo pasaulinio karo žmonija labai ištroškusi tiesios, ypač komunistų pavergtos tautos. Ir mūsų tautą gaubia didelė liūdėsio skraistė. Lietuva pavergta baisaus priešo, kokio dar nebuvo pasaulyje žmonijos istorijoje. Pavergėjas įvairiais būdais ir priemonėmis žlugdo lietuvių tautos atsparumą, plėsdamas komunistinio materializmo idėjas. Komunistinis pasaulis pagrįstas materializmu, ateizmu, Bažnyčios ir tikinčiųjų persekiojimu. Milijonai gyvybių skinama, drėkinant krauju žemę ir skausmo ašaromis. Koks prisikėlimas tiems, kurie vargsta Sibire, komunistų kalėjimuose? Kokios Velykos gyvenantiems Lietuvoje, kur Velykų sekmadienį enkavedistai seka einančius bažnyčion didžiosios paslapties — Kristaus prisikėlimo! Kokie jausmai reiškiasi jų širdyse?!

Todėl religines Velykas junkime su tautos Velykomis ir nesigailėkim nieko. Bet tam reikalinga didi dvasia, lietuvių meilė lietuviui ir, žinoma, pasišventimas ir pasiaukojimas. Miegantiems neateina nei laisvė, nei laimė, sako žmonijos išmintis. Tik nuoširdžiausioje vienybėje galia ir tautos atsparumas. Mes

(Nukelta į 11 psl.)

VELYKOS...

(Atkelta iš 10 psl.)

daug kas esam liudytojai tos kraujo sėklos, kurią pasėjo mūsų savanoriai kariai ir partizanai, kovodami dėl laisvės su Lietuvos pavergėjais. Jie mirė, kad mūsų tauta gyventų. Mes gyvendami laisvuose kraštuose, turim be pertraukos rūpintis, kad anų didvyrių dvasia amžiais gyventų mūsų ir mūsų palikuonyse. Nepapirškime apsivalyti savo dvasios nuo savimeilės, pavydo, neapykantos ir kitokių neigiamybių.

Idealizmo ir pasiaukojimo ne tik iš kitų reikalaujame, bet pradėkim nuo savęs. Prisimintina Velykų proga, kad ir neteisinga, bet kartu simbolinį išsireiškimą tų, kurie, Kristų smerkdami, sakė: "Geriau, kad vienas žmogus žūtų už tautą". Ir tas žmogus nesipriešino...

Sociologija bei socialinė žmonijos santvarka pasikeitė krikščionys įsigalėjus. Jei per tuos beveik 2000 metų ne viskas įgyvendinta, ko troško Kristus, tai ne jo kaltė. Kalti yra tie, kurie nutolo nuo Jo paskelbtų idėjų. Kristus skelbė ir kovojo už žmogų, jo teises, išlaisvinimą, jo dvasinę ir medžiaginę gerovę, pagrįstą gėriu ir teisėtumu. Kristaus tragiška mirtis rodo, kaip tenka kartais likti nesuprastam, paniekintam ten, kuriems stengiamasi daryti gerą, o ginant, kad ir tobuliausią idėją — tapti nesupratusių ir piktavalių žmonių auka.

Nūdien reikia dvasinės kultūros, kurios neteko šarvuotasis pasaulis, civilizuotas barbaras. Tai gal tik tada bus prikeltas žmogus, kurio troško Kristus, kad bus dvasios kultūros persvara prieš civilizaciją, kuri, be pirmosios, privedė žmogų prie bedugnės kranto.

Velykų sekmadienis yra palaimos, tikėjimo ir pasitikėjimo diena. Dabar Lietuvos laisvės saulė nusileidusi, pavergėjų naktis laiko ją savo tamsiame glėbyje. Tačiau visi žinom, kad po kiekvienos nakties vėl prašvinta. Tikėkim, ateis metas, kada visi tamsūs rūkai prasisklaidys Lietuvoj

Muz. Aloyzas Jurgutis JAV kongreso atstovei p. Fenwick dėsto savo prašymą, kad padėtų jo žmonai ir dukrai atvykti iš okupuotos Lietuvos į Ameriką, ką iki šiam laikui kliudo sovietai.

LIETUVIAI 'CONGRESSIONAL RECORDS' LEIDINYJE

"Congressional Records" kovo 29 d. leidinyje Nr. 45 yra atspausdinta sen Charles Percy ir kongreso atstovės Fenwick kalbos lietuvių reikalus.

Sen. Percy siūlo daugiau rūpintis imigrantais, atvykstančiais iš sovietų bei rytų kraštų iš naujo kurti savo gyvenimą Izraelyje arba ir kituose kraštuose bei JAV.

Ne vien sovietų žydai, bet ir daug kitų tautybių ir religijų ieško kelių imigruoti, kalbėjo jis. Jų tarpe yra ukrainiečių, lietuvių, latvių, estų ir kitokių norinčių imigruoti. Aš noriu priminti eilę Amerikos piliečių, kurie stengiasi išlaisvinti iš sovietų savo tautiečius. Tarp jo paminėtų pavardžių randame ir lietuvių, būtent, Kazys Bobelis ir Regina Žymantas.

Tik šį rytą, — kalbėjo sen. Percy, — Miss Žymantas pristatė lietuvių muziką Aloyzą Jurgutį į mano įstai-gą. Jis ieško pagalbos gauti vizą savo žmonai ir 12 m. dukrai atvykti pas jį į Chicago, kur jis dirba muzikos konservatorijoje.

ir visa lietuvių tauta laisvai ir džiaugsmingai giedos Aleliuja!

Be to, sen. Percy iškėlė reikalą remti lėšomis ir stiprinti turiniu radiją "Voice of America" ir "Radio Liberty", bet nesilpninti jų dėl gerų santykių su sovietais.

Mrs. Fenwick nupasakojo Jurgučio atvykimo istoriją ir jo likusios žmonos Marijos sovietų okupuotoj Lietuvoje vargus, pabrėždama, kad jau keturis kartus yra padavusi prašymus imi-

gruoti pas vyrą ir tėvą, o Jurgutis čia prašė per Sovietų konsulą Washingtone, bet vis veltui. Ji yra vis persekiojama įvairiais būdais. Ponia Fenwick kreipiasi į Atstovų Rūmus reaguoti. Tai neįsivaizduojama JAV santvarkos žmonėms toks nežmoniškas sovietų valdžios elgesys šeimų atžvilgiu ir kongresui svarbu žinoti lauzymą Helsinkio sutarimo ir reaguoti.

MOTERYS STATO VYRAMS PAMINKLUS

VYT. ALANTAS

ADOMO GALDIKO MONOGRAFIJA

Imant į rankas puikiai Magdalenos Galdikienės išleistą savo velionio vyro dail. Adomo Galdiko monografiją, pirmiausia krinta akysna knygos puošnumas: geras popierius, švariai padarytos spalvotos ir nespaltintos kūrinių reprodukcijos ir labai gražus aplankas. Galimas dalykas, mane pradėjus kalbėti ne iš to galo: mat, paprastai, apie technikinį leidinio apipavidalinimą kalbama vertinimo pabaigoje, bet atsimintina ir tai, jog prabangiai išleistos knygos išvaizda kaip tik pirmiausia ir patraukia akį, kaip sakysime, elegantiškai apsirengusi graži dama...

Menininko kūrybos (nesvarbu, ar tai būtų dailininkas ar rašytojas) kritinis vertinimas niekad nesibaigia. Sakysime, renesanso didžiulius dailininkus mes ir šiandien tebevertiname įvairiopa ir, be abejo, taip vertinsime ir toliau. Dažnai būna ir taip, kad dailininko amžininkai jo kūrybos nepripažįsta, o jį įvertina tik ateinančios kartos. Pagaliau ir kiekvienas iš mūsų dailininko kūrybą

vertiname individualiai.

Sakysime, Juozas Girnius gerai dokumentuotoje monografijos pratermėje mini, kad meno kritikas A. Rannitas Galdiko kūryboje regėjęs "panteistinį principą" ir kad Charlotte Willard angliškoje monografijos laidoje pastebėjęs velionio dailininko kūryboje jausmą, visai artimą jo "pagonių protėvių panteistinei religijai", tačiau pratarmės autorius su tokia filosofija nesutinka ir, jo žodžiais, nesutikęs su ja ir pats Galdikas. Štai ir prasideda kritinis dailininko vertinimas, diskusijos, kontraversija už ir prieš ir t.t.

Nesigilindamas į Galdiko kūrybos filosofinius aiškinimus, noriu tik tiek priminti, kad lietuvių menu besidominčios visuomenės atmintyje Galdikas pasiliko "dviveidis" — tikrovininkas ir abstraktus. Sakysime, man tapyba nėra užšifruota telegrama ar jergoglifų lentelė: man turi būti daiktas, mintis ir turinys, tačiau tūlam ir abstrakčiausias abstraktas bus didelis kūrybos laimėjimas...

Kai dailininkas pragarsėja, tai kiekvienas jo teptuko brūkštelėjimas tampa "genialiu". Tad ir Galdiko abstraktai pasidarė aukštai vertinami, tačiau daug kam ir man pačiam labiau patinka Galdikas "neabstraktus". Jo ankstyvesniuose darbuose giliai jaučiama lietuviška gamta ir aplamai mūsų buitį, ir todėl tos drobės pasiliko giliai įsimigusios dailininko gerbėjų atmintin, o tuo tarpu dar sunku pasakyti, kas pasiliks iš jo abstraktų...

Žinoma, gal vieni labiau garbins Galdiką už jo abstraktus, kiti — už "gyvenimiškuosius" darbus, — į tą ginčą čia nesikišiu, o tik tiek pabrėšiu, kad monografijoje abi tos srovės plačiai atvaizduotos ir kad tiek vieni, tiek kiti jo garbintojai ras ten pakankamai medžiagos savo tezėms paremti, o tai ir yra svarbiausias tokio pobūdžio leidinio tikslas — kaip galint plačiau atskleisti dailininko veidą. Nėra abejonės, kad M. Galdikienės išleista savo vyro monografija yra ne tik svarus įnašas į mūsų tapybos, bet ir aplamai į mūsų kultūros istoriją.

Labai sveikintinas dalykas, kad žmonos rūpinasi savo mirusių vyrų palikimą įamžinti monografijomis, kitaip sakant, stato jiems paminklus, kurių jokios rūdys nesunaikins. Dr. Vanda Sruogienė išleido atsiminimų knygą apie savo vyrą rašytoją Balį Sruogą, Danutė Augienė — dailininko Pauliaus Augio monografiją, Lemberdienė — apie rašytoją Lemberką leidinį, pernai išėjo A. Puzinienės išleista dail. Puzino puiki monografija, kaip matėme, į tų paminklų eilę gražiai įsiriškia ir M. Galdikienė su savo vyro monografija, kuri, reikia pažymėti, išėjo dviem lietuvių ir anglų kalba laidomis.

Monografiją spaudė Lietuvių Enciklopedijos leidykla Bostone. Tai, be abejo, vienas gražiausių leidyklos leidinių. Redagavo — Dr. Juozas Girnius; Dail. — V. Vizgirda; Išleido — Magdalena Galdikienė; Spalvotų reprodukcijų nuotraukos — V. Maželio; Tiržas — 500. Didelio formato, 191 psl. Kaina nepažymėta.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

HELP WANTED

Expanding Screw Machine company in northwestern Ohio needs automatic screw machine operators and set-up men. Must be able to set up work from blue prints & close tolerance. High wages for qualified people. Must have experience. Apply or call

Mid-City Products Inc.

State Rt. 18
Sherwood, Ohio 43556
1-419-899-2158

(14-15)

VELYKŲ RYTO DŽIAUGSMAS...

(Atkelta iš 10 psl.)

— Aš neturiu kur eiti, — pusbalsiu atsakė Mykolas, žiūrėdamas į po kojomis girgždelėjusį parko takelio žvyrą. Ir aš, kaip tos jūsų mergaitės — nieko neturiu...

— Tai eime. Mes kviečiame jus Velykinių priešpiečių, — pakvietė vienuolė, imdama mažiausią už rankos.

— Eime, eime drauge! — beveik chorą prabilo jaunų balsų pakvietimas.

... Ir buvo gražus Velykų ryto vaizdas parke: būrį mažų dailiai aprengtų mergaičių vedėsi išblyškusi, liekna vienuolė, mergaičių rankose suposi krepšeliai pripildyti įvairiaspalviais margučiais, o pačiame būrelio viduryje ėjo gerokai pagyvenęs, bet stiprus vyriškis, ant rankų nešdamas mažą mergaitę.

ANTANAS GRINIUS

Detroito lietuviai

BIRUTININKIŲ VEIKLA

Kovo 28 d. p.p. Jonynų jaučiuose namuose įvyko narių visuotinis susirinkimas. Nutarta pasiųsti siuntinių į Suvalkų trikampį, suruošti parengimą Kariuomenės šventės progą. Perrinkta ir darinkta valdyba ir ją dabar sudaro: Kristina Daugvydienė — pirmininkė, Ona Pusdešrienė — vicepirmininkė, Mėta Šepetienė — izdininkė, Genovaitė Vilkiene — sekretorė, Antanina Jonynienė — narė. Revizijos komisija sudaro: Cecilija Balsienė, Julija Rutkauskienė ir Stasė Šimoliūnienė. Pagerbtos ir apdovanotos išėjusios į pensiją narės: Cecilija Balsienė ir Mėta Šepetienė. Pasveikinta nauja narė sol. Danutė Petronienė. Po to įvyko vaisės, kuriuose dalyvavo narių vyrai ir svečiai.

★

Inž. Algiui Zaparackui, kandidatuojančiam į kongresą 18 distrikte, paremti sudarytas finansinis komitetas: Vytautas Petrulis, Alfonsas Juška, Kazys Sau-

dargas, Martynas Stonys, Jonas Gaižutis, Rožė Ražauskienė, Jurgis Ribinskas, dr. Kazys Karvelis, dr. Vytautas Majauskas ir Liuda Rugienė.

Komitetas yra užsibrėžęs lietuvių tarpe surinkti nors 10,000 dol. Kitos tautinės grupės irgi žada prisidėti. Šios akcijos pravedimui reikės mažiausia 70,000 dol. Algis Zaparackas gausiąs šiek tiek pinigų ir iš respublikonų partijos. Bet jam to neužteks ir mums lietuviams tenka sukrusti ir stengtis jam padėti.

★

Petras Januška ir Birutė Januškienė balandžio 44 d. dalyvavo Lietuvių Fondo suvažiavime Toronte.

★

Rapolas Valatka, radijo valandėlės "Lietuviškos Melodijos" vedėjas su žmona grįžo iš atostogų. Pranešėjas Albertas Misiūnas po ligos pasveikęs balandžio 5 d. kartu su Valatka pravedė radijo valandėlę. Vedėjas R. Valatka pranešė, kad

(Palanga 1899. I. 12 — Mountain View, Calif. 1976. III. 5)

Kai prie Ramiojo Vandenyno, netoli San Francisco miesto, pavasario saulutės sušildyti skleidėsi magnolijų žiedai, jų jau nebeišvydo Lietuvos aušrininko Dr. Jono Šliupo žmona Palangiškė žvejo dukra Grasilda Grauslytė. Gimusi prie Baltijos jūros 1899 m. sausio 12 d., kvėpavusi Palangos pušų ir mėlynųjų vasilkų kvapu perpildytu oru, bėginėjusi gintarine Baltijos pakrante, vėliau pirmojo karo išblovėta į Petrapilį ir antrojo karo į Vokietiją ir Ameriką, Grasilda po ilgos ir skausmingos ligos užmerkė akis Mountain View, California ligoninėje 1976 m. kovo mėn. 5 d. — lygiai po 29 metų nuo jos išlipimo iš tremtinių laivo Amerikos žemyne.

Su velione pirmiausia atsiveikino San Francisco apylinkės lietuviai. Hilpitas bažnyčioje kun. V. Pavalkis atlaikė gėdulingas pamaldas. Grasildos kūnas, jos pačios pageidavimu, buvo sudegintas ir pervežtas į Chicagą.

Lietuvių Tautinėse Kapinėse šeštadienį, kovo mėn. 20 d. susirinko būrelis giminių ir artimesnių jos bu-

vusių chicagiškių draugų.

Į paskutinį atsisveikinimą atskrido Pietų Afrikoje buvęs darbo reikalais sūnus inž. Vytautas Šliupas; iš San Francisco pelenus atgabeno marti farmacistė Vanda Fabijonavičiūtė Šliupienė, ir iš U. S. Marine Corps bazės Camp Le Jeune, N. C., jos anūkas L/Cpl. Kęstutis J. Šliupas,

Kuklus atsisveikinimas su Grasilda įvyko prie jos vyro Dr. Jono Šliupo paminklo. Inž. Vytautas Mikūnas tarė pirmąjį žodį ir toliau vadovavo atsisveikinimo apeigoms. Sūnus Vytautas nuėmė juodą uždagą nuo motinos urnos, kuri stovėjo ant stalo dengto su iš jos gimtinės Palangos prisiūsta tautine drobe. Vienoje urnos pusėje stovėjo Lietuvos vėliava ir K. Kuraitytės gamybos išdrožinėta lietuviška koplytėlė su dviem verkiančiais beržais. Kitoje pusėje buvo Grasildos fotografija ir medinė dėžutė su Palangos kopų gintarinio smėliu. Gėlių puokštės dengė stalo priekį.

Po Lietuvos himno sekė jos buvusio artimo bičiulio advokato Jono Talalos žodis. Korp! Vytis vardu jautriai atsisveikino sktn. Vac. Tallat-Kelpša, šiąja proga paminėdamas, kad dar šiais metais Akademiniis Skautų Sąjūdis ruošiasi išleisti di-

džiulę knygą pagerbimui jos vyro aušrininko dr. Jono Šliupo, kurią per septynerius metus rašė mūsų istorikas prof. J. Jakštas. Tai bus geriausia atmintis ir išpildymas vieno iš Grasildos didžiausių troškimų. Palangiškių vardu jautrius žodžius tarė mokytoja Bronė Jakaitytė Motušienė.

Giminių atsisveikinimas vyko simboliu gintarinio Palangos smėlio užbėrimu ant Grasildos urnos. Pradedant sūnumi Vytautu, anūku Kęstučiu ir marčia Vanda, sekė giminės Rumšai, Estkai, Ragauskai ir Fabijonai.

Po to anūkas Kęstutis paėmė urną ir pagarbiai lydimas artimųjų, draugų ir pažįstamų, šopeno muzikos garsams sklindant, per Tautines Kapines nunešė pelenus į mauzoliejų. Čia Grasildos palaikai tapo laikinai padėti, tol kol jie bus, Grasildos troškimui išpildyti, perkelti prie jos vyro dr. Jono Šliupo paminklo papėdės.

Taip užsibaigė a. a. Grasildos šio pasaulio kelionė, kurioje ji, ypač paskutiniuosius trys metus, skausmingojo artričio suparaližuota, tiek daug iškentėjo.

Tegu bus jai lengva antrosios tėvynės Amerikos žemelė!

Kultūros Klubo nariams

**REGINAI ir ALGIRDUI
VAITIEKAIČIAMS,**

liūdintiems mylimos sesutės LIUDOS
IMBRASIENĖS, gilią užuojautą reiškia

**Detroito Lietuvių
Kultūros Klubas**

Per anksti iš šio pasaulio iškeliavus mylimai sesutei ir tetutei

LIUDAI IMBRASIENEI,
REGINĄ ir ALGIRDĄ, AUDRUTĘ
su vyru, ir ARŪNĄ VAITIEKAIČIUS
užjaučiame ir kartu liūdim

Kaunelių šeima

jis čia būsiąs tik iki sutvarkysiąs radijo programos reikalus. Po to išvyks į savo nuolatinę gyvenamąją vietą prie Michigano ežero.

★

Lietuvių Bicentennial Komitetas posėdžiavo šv. Antano parapijos kavinėje balandžio 6 d. Kalbėta Čiurlionio ansamblio ir mieste ruošiamos parodos reikalui. Amerikos Bicentennial iškilminga paroda įvyks gegužės 2 d. Čiurlionio koncertas Fordo auditorijoje gegužės 16 d. 3 v.

Skautiška šeima: D. ir M. Kižiai su sūnumis Ričardu, Edvardu ir Antanu.

LB Clevelando apylinkės susirinkime balandžio 4 d. Ugnelė Stasaitė padarė pranešimą iš įvykusio Pietų Amerikoje jaunimo kongreso, kuriame ji dalyvavo. Prie stalo sėdi sekr. Pr. Karalius ir pirm. J. Malskis. Toliau matomas išd. S. Astrauskas. V. Bacevičiaus nuotr.

CLEVELANDE

Aurelija Balašaitienė

SALA SALA, MENAS IR IDĖJOS

Monotoniškos, baltomis, pūtojančiomis nugaromis, Ramiojo Vandenyno bangos plauna tūkstantmetį krantą, o jų užimo refrenas nuolat lydi lietuviško kūrybinio gyvenimo žingsnius, aidinčius Angelų Miesto palmių glamonėjimuose pasieniuose. "Duok ranka man", dainuoja viliojančiai tenoras, o mėlyną plaštekę primenantis sopranas darniai liejasi į meilės duetą. Daina skamba toliau, o jauna Dapšių pora keliauja uolėtais takeliais, egzotiškų augalų pavėsyje, sustodami ties iškėrusiais medeliais, kurių prinokę, ružavi žiedai savo sunkias galvas tiesia į saulę. Duetas baigiasi. Ramiojo Vandenyno bangos ploja... Ekrane stori rimta ir ori poetė — lietuvi, ieškanti savo brolio Simo. Jos žodžiai liejasi skausmo versme. Ji baigia. "kaktusui pravirkus". Marijos Gimbutienės nuostabus lietuviško gintaro ir Rūpintojėlių rinkinys tamsioje salėje ateina į mus Lietuvos dvasios gyvais atspindžiais. Iš savo kūrybos skaito ištraukas eruditas Jurgis Gliuda, Petronėlė Orintaitė ir kiti mūsų rašytojai bei poetai. Apeikytės pianino koncerto ištrauka, skulptoriai, dailininkai — tai varžlios, kūrybingos lietuviškos dvasios atstovai, Rūta Lee-Kilmonytė savo prabangioje viloje lietuviškai kalba apie savo gyvenimą, tarp kita ko prasitardama, kad "Lietuva yra tokia graži, ir tokia pilna muzikos. Greičiausia, kad jos sena kultūra veikia mano kraujo gyslose"...

Antroji Algimanto Kezio filmos "Sala" dalis nutiekia žiūrovus pakiliai. Pirmoji dalis, žymiai silpnesnė, daugiau dokumentacinė, negu meninė, vietomis labai

komerciška, blanksta prieš subtiliai menišką antrąją dalį, kurios kiekviena scena meniškai išmąstyta, apipavidalinta, išbaigta ir logiškoje sėkmėje viena su kita sujungta į vieną vaizdą ir garsų grandį. Leidžiu sau spėlioti, kad prie "Salos" leitmotyvo yra daug prisidėję, žurnalistas ir publicistas Br. Raila, į pabaigą perskaitęs trumpą straipsnį, kuriame su savotišku pasididžiavimu tvirtina, kad "paskutinis kūrybingas lietuvis" mirs Angelų Miesto prieglobstyje, tuo pačiu lyg ir pabrėždamas didelį mūsų kūrybinių bei meninių pajėgų susikonsolidavimą toje egzotikoje lietuviškoje saloje prie Ramiojo Vandenyno krantų.

Algimantas Kezys, jaunatviškas, gyvas ir entuziastingas, savo asmenyje jungia menininkui charakteringas ypatybes: kūrybingumą, pastabumą, ieškojimą grožio ir estetinio pasitenkinimo savo artimiausioje aplinkoje. Jo nuotraukų paroda traukia grožio

ieškančią akį savo subtiliomis nuotaikomis, neįprastai paprastai yra originalūs objektai: akmenys, tvoros fragmentai. Žmogus — tai tik pripuolamas objektas, foto kūrybos momentu atsiradęs prieš jautrią foto menininko akį aplinkos nuotakai išryškinti ar tam tikram estetiniam balansui išlaikyti.

Plačiai savo fotografijos menu pažįstamas ir už mūsų visuomenės ribų, A. Kezys savo talentą investavo į stambokos Los Angeles lietuvių gyvenimo filmos pagaminimą. Clevelande

Kun. A. Kezys, S. J., filmo Sala autorius, ir žurn. V. Būtėnas, su dalimi Clevelando skautininkų draugovės, organizavusios filmo pristatymą Clevelando visuomenei. Pirmoje eilėje sėdi iš kairės: žurn. Būtėnas, pirm. Gedgaudienė, kun. A. Kezys, Radzevičiūtė, Jonaitienė. Stovi iš kairės: Budrienė, Barniškaitė, Kižienė, Orantaitė, Tatarūnienė, Švarcienė, Mockuvienė, Gedrienė, Puškorienė ir Nasvytienė. V. Bacevičiaus nuotr.

Rašytoja Aurelija Balašaitienė, Clevelando visuomenei pristatiusi filmą Sala, ir filmo autoriaus kun. A. Kezys, S. J. V. Bacevičiaus nuotr.

Filmo "Sala" premjera Clevelande balandžio 4 d. turėjo didelį pasisekimą ir Lietuvių Namų salė buvo sausakimšai užpildyta. Ant sienų iškabinti A. Kezio meniškios nuotraukos, kurias žiūrovai galėjo išgauti. Po filmo demonstravimo publika galėjo skautininkų paruoštais skanumynais vaišintis ir diskutuoti sumanymą, susukti panašų filmą iš Clevelando lietuvių gyvenimo, kuriam jau padaryta finansinė pradžia. V. Bacevičiaus nuotr.

Filmo Sala premjeroje: skautininkės Miškinienė, Gelažienė, Nainienė ir tunt. Muliolienė su kleb. kun. G. Kijausku, S. J. V. Bacevičiaus nuotr.

Clevelando Skautininkų Draugovė, norėdama atžymėti 100 metų lietuvių įsikūrimo jubiliejų Ohio valstybėje, užsimojo organizuoti panašaus filmo sukimą Clevelande, iš anksto gavusi A. Kezio sutikimą. Atrodo, kad entuziazmo yra, ir mecenatų skaičiuje jau randame didelę daugumą Clevelando organizacijų bei pavienių asmenų. Projektas yra milžiniškas, kuris pareikalaus daug darbo, planavimo ir lėšų. Tačiau nėra abejonės, kad jis yra įgyvendinamas. Reikia tikėtis, kad po kiek laiko mes Clevelande galėsime matyti uždokumentuotą mūsų gyvenimą, kaip jis yra šią dieną. Laikas bėga ir retina mūsų kūrėjų ir visuomenininkų eiles. Tebūnie jamžintas jų žodis, jų žvilgsnis ir mostas filmo juostoje ateinančioms kartoms. Sukaupe mūsų visas kūrybines pajėgas Clevelande, kurių nemažai, suradę mūsų visuomenės veidą ir charakterį, kuris, be abejo, yra skirtingas nuo Angelų Miesto gyventojų, įgyvendinsime dar vieną didelę istorinės reikšmės idėją.

WANTED
MINE INSPECTORS

Must have 6 years experience. 2 years which must have been underground in Ohio.

Apply: STATE OF OHIO, DEPT. OF INDUSTRIAL RELATIONS, PERSONNEL OFFICE, 2323 W. 5th Ave., Columbus, Ohio 43204, 614-466-3271. (13-19)

Skautininkų Draugovė padarė didelę paslaugą Clevelando visuomenei, pakviesdama A. Kezį į kultūrinę popietę "Salos" filmui pademonstruoti ir ta pačia proga išstatyti kad ir nedidelę, bet įdomią ir vertingą savo foto kompozicijų parodą. Algimantas Kezys, S. J., šiuo metu einas Jau-nimo Centro Chicagoje Administratoriaus ir Lietuvių Foto Archyvo Direktorius pareigas, savo visą laisvalaikį pašvenčia menui, įskaitant ir atostogas. Tokiu būdu ir buvo sukurta "Sala", kuriai netrūko ne tik meninio grožio, bet ir profesionalinio apipavidalinimo.

Dalis publikos klausosi poetės V. Butkienės skaitymo.

V. Bacevičiaus nuotr.

KNYGOS 'IŠMARGINTA DROBĖ' PRISTATYMAS

Praėjus daugeliui metų, poetas Maironis ir kiti mūsų tėvynainiai dar vis su mumis, mūsų mintyse ir širdyse. Kodėl juos neužpustė laiko dulkės, kodėl jie neišnyko? Ne todėl, kad jie labiau mylėjo savo tėvynę, bet todėl, kad jie paliko mums savo meilės tėvynei įrodymą kūrybos raštuose, drobėje ir muzikos garsuose.

Taltinga lietuvių išėjimo kas metai papildė knygų lentynas naujais kūriniais ir įamžina savo vardą, kuris neišnyks lyg dūmas išblaškomas vėjo, anot Maironio. Mes džiaugiamės ir didžiuojamės jais visais, nes jie kalba už mus visus, jie palieka neišdildomus pėdsakus lietuvių tautos kryžkeliuose. Todėl su džiaugsmu širdyse, mes sveikiname kiekvieną naują pasirodžiusį kūrybinį poreikį.

Š. m. kovo mėn. 28 dieną gausiai susirinkę literatūros mylėtojai Clevelande turėjo progą dalyvauti didelėje šventėje — naujo talento sužibėjime. Tai Vladės Butkienės-Čekonytės poezijos knygos "Išmarginta Drobė" pristatyme. Knygos pristatymą suruošė savo filisteri Korp! Neo-Lithuania Clevelando padalinys.

Susirinkusius pasveikino skyriaus pirmininkas dr. Viktoras Stankus ir pakvietė rašytoją s. Aureliją Balašaitienę pristatyti naują kūrinį. Kalbėtoja pasidžiaugė, kad Vladė Butkienė išleisdama šią knygą atidengė savo du talentus — poetės ir dailininkės, nes ji pati savo naująją knygą iliustravo.

Taltinga kalbėtoja labai įdomiai pravedė klausytojus per knygos puslapius: Parymojom po berželiais, bendravome su laumėm ir raganom, sekėme pasaką be galo ir į Tėvynę nuskridome debesėliais pilkais.

Knygos ištraukas ypatinai patraukliai paskaitė s. Dalia Orantaitė.

Pabaigai pati autorė Vladė Butkienė paskaitė tris savo naujus eilėraščius.

Poetė Vladė Butkienė savo poezijos rinkinio "Išmarginta Drobė" pristatyme skaito naujausius eilėraščius.

V. Bacevičiaus nuotr.

Clevelando lietuviai džiaugiasi, kad mūsų tarpe atsiranda naujų talentų, kurie praturtina mūsų monotonišką gyvenimą naujomis prašvaistėmis.

Knygos pristatymas buvo toks sėkmingas, sukėlęs didelį susidomėjimą nauju kūriniu, kad dauguma panorė pavartyti "Išmargintos Drobės" puslapius — įsigyti knygą. Filisteris Jonas Mockus vos spėjo ją pardavinėti, kurią autorė čia pat pasirašinėjo.

Po to vaišinomės kavute ir skanumynais, dalinomės dienos įspūdžiais ir įrašėme lietuvių išėjimo knygą dar vieną vardą, kuris jau nebeišnyks.

I. J.

• LB Pietryčių apygardoje į tarybą kandidatuoja: Rimas Česonis, Algimantas Gečys, Aniliora Mašalaitienė, Henrikas Misliauskas, Vytautas Volertas.

BILIETAI JAU PARDUODAMI

METROPOLITAN OPERA

APRIL 26 THRU MAY 1, 1976 IN CLEVELAND PUBLIC AUDITORIUM

APRIL 26, Eve: NORMA
APRIL 27, Eve: AIDA
APRIL 28, Eve: DIE MEISTERSINGER
APRIL 29, Eve: LA GIOCONDA

APRIL 30, Eve: CARMEN
MAY 1, Met: IL TRITICO
IL TABARRO
SUON ANGELICA
GIANNI SCHICCHI
MAY 1, Eve: LE NOZZE DI FIGARO

PRICES: \$3, \$6, \$7, \$8, \$10, \$11, \$13, \$14, \$16, \$25.

Tickets available for All Operas — Not All Prices for Some Operas.

BOX OFFICE: CLEVELAND CONVENTION CENTER, 1220 EAST 6th Street, Cleveland, Ohio 44114
Open 10:00 A.M. - 5:30 P.M. Knabe Piano Used Exclusively

HEAD PATTERN MAKER JUNIOR SPORTSWEAR

Division of BOBBIE BROOKS INCORPORATED is looking for a head pattern maker with product engineering experience in Junior Sportswear. Some experience in Denim and Jean type construction is also necessary for this position. Ability to make accurate stock patterns for all types of junior sportswear—such as pants, jackets, shirts and jumpers is required to join the progressive staff at our CORPORATE HEADQUARTERS. We offer a competitive salary and an excellent benefit package. Send resume in confidence to:

WM. P. WHEELER DIRECTORS OF PERSONNEL
BOBBIE BROOKS INC.
3830 Kelley Ave. Cleveland, Ohio 44114
An Equal Opportunity Employer M/F

(14-16)

WANTED EXPERIENCE SIGN PAINTERS PATTERN PERSON

AND ERECTION MEN

STEADY WORK FOR QUALIFIED SOBER MEN.
TOP SALARY AND BENEFITS. CALL: WRITE OR APPLY

MOORE SIGN CORP.
P. O. BOX 748
CHESTER, VA. 23831
804-748-5836

(14-20)

PAPER MILL SUPERINTENDENT AND MAINTENANCE ENGINEER

NITEC Paper Corp., Niagara Falls, N. Y., is seeking a tissue mill superintendent and a coated mill maintenance eng. to meet expanding needs. These positions represent an outstanding opportunity for an individual with solid experience in the tissue mfg. area & coated paper maintenance field. Exceptional salary, exc. benefit program & profit sharing participation.

PLEASE WRITE OR CALL:

Lloyd C. Norton, V. P., Industrial Relations
NITEC PAPER CORPORATION
4001 Packard Road,
Niagara Falls, New York 14302
1 (716) 285-3681 or 1 (716) 754-7868

(16-18)

JEI JUMS REIKIA UZDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR
PAŠALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Telefonas (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI.
Dengiame stogus apartamentams, įmonėms, krautuvėms.
Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius.

MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Ohio

FREE...SUPER GIFTS AT SUPERIOR SAVINGS!

RCA 17" Color TV for Certificates of Deposit

Limited offer while supply lasts.

- Deposit \$1,600, 4-year maturity and get the TV set now.
- Deposit \$2,500, 29 months maturity and get the TV set now.
- Deposit \$5,000, 14 months maturity and get the TV set now.

TELEVISIONS BASED ON DISCOUNT CERTIFICATES.
Penalty is imposed for early withdrawals.

Open a new account or add to your present Savings Account and get 5 1/4% daily interest PLUS...

Corning Ware 9-inch Pie Plate for a deposit of \$250 or more.

Irvinware's Gourmet Susan for a deposit of \$500 or more.

Corning Ware Petite Fours Set for a deposit of \$1,000 or more.

Deposits must remain at least one year.

Open Saturdays
Closed Mondays

Also available are 7 1/4% C.D.'s for 6-year maturity in \$1,000 units.

Superior Savings AND LOAN ASSOCIATION

MAIN OFFICE
798 East 185th Street

SUPERIOR OFFICE
6712 Superior Avenue

EUCLID OFFICE
13515 Euclid Avenue

CEDAR OFFICE
14406 Cedar Road (near Green)

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

VISUOMENININKO IR PEDAGOGO STASIO BARZDUKO PAGERBIMAS

LB Clevelando Apylinkės valdyba talkoje su kitomis organizacijomis š. m. balandžio 25 d. 4 val. p. p. Dievo Motinos N. P. parapijos salėje ruošia PLB garbės pirmininkui Stasiui Barzdukui pagerbti jo amžiaus 70 m. sukakties proga akademią. Apie jubiliatą, kaip Lietuvos Bendruomenės veikėją kalbės Milda Lenkauskienė, apie jį kaip apie pedagogą — Juozas Žilionis. Be to, kalbės iš Chicagos atvykęs dr. P. Kišielius.

Bus po to meninė programa, kurią atliks Clevelando vyrų oktetas ir jaunimo atstovai paskaitys ištraukų iš St. Barzduko knygos "Lietuviai savo tautoje, valstybėje ir bendruomenėje". Clevelando visuomenė maloniai kviečiama dalyvauti.

• **Dr. Antanas Butkus**, Cleveland Clinic Tyrimo įstaigos Lipidų Laboratorijos vedėjas, balandžio 11 d. išskrido į Los Angeles, kur Fed. Eksperimentinių Mokslų Draugijos suvažiavime skaitys paskaitą. Suvažiavime dalyvauja 2000 mokslininkų.

Kitą savaitę skaitys paskaitą New Orleane ir gegužės pradžioje Chicagos universitete.

Dr. A. Butkus, yra ALT S-gos Clevelando skyriaus pirmininkas ir Vilties draugijos vicepirmininkas.

• **Rašyt. V. Kavaliūnas**, širdžiai sunegalavus, buvo paguldytas ligoninėn. Sveikatos stovis nepavojingas. Linkime greitai pasveikti.

• **Juozas Sadauskas**, Lietuvos Vyčių garbės narys, staigiai susirgo ir paguldytas ligoninėn. Praeitą sekmadienį vyčiai rengė jo pa-

Balandžio 3 d. Clevelande Lietuvių Namuose įvyko Dirvos atstatymo vajeaus komiteto narių informacinis susirinkimas, kuriame atskirų komisijų pirmininkai supažindino komiteto narius su esama padėtimi. Iki šiam laikui Dirvos atstatymo fondui suaukota 44,000 dol. Iš tos sumos vien Ohio lietuviai sudėjo 11,000 dol. Nuotraukoje viršuje pranešimą daro vajeaus komiteto pirm. dr. V. Bložė, pareiškęs, kad vajui užbaigti Ohio lietuviai dar turi suaukoti 9 tūkst. dol. Šalia sėdi komiteto vicepirm. J. Stempuzis, Vilties draugijos vicepirm. dr. A. Butkus, Dirvos red. V. Gedgaudas ir komiteto sekr. K. Gaidžiūnas. Apačioje dalis komiteto narių. Po pranešimų nariai prie vaišių stalo toliau diskutavo sėkminga vajeaus pravedimą. Komitetas ruošiasi išleisti informacinį leidinį anglų kalba apie Ohio lietuvius.

V. Bacevičiaus nuotr.

gerbimą, bet dėl staigios sukaktuvininko ligos, pagerbimo pietūs neįvyko. Linkime J. Sadauskui pasveikti.

• **Velykų pamaldos** šv. Jurgio bažnyčioje vyks kiekvieną vakarą pradedant balandžio 14 d. 7 val. Rekolekcijas praves kun. J. Čekavičius, Velykų dieną Prisikėlimo mišios bus 6 val. ryto. Be klebono kun. B. Ivanausko dalyvaus ir svečiai kunigai J. Čekavičius ir T. Trak. Išpažintys bus klausomos rytais mišių laikui ir vakarais trečiad., ketvirtad. ir penktad. 7 v. v., o šeštad. nuo 3 iki 5:30 v. v. Velykų dieną pamaldų metu specialią giesmių pro-

LINKSMŲ ŠV. VELYKŲ

linki

ROBERT B.

MICHALSKI

KANDIDATAS Į

COUNTY TREASURER

gramą atliks parapijos choras, vadovaujamas R. Babicko.

• **Gėlių parodą** City Greenhouse, 750 E. 88 St., galima kasdien lankyti nuo 9:30 iki 4:30. Įėjimas nemokamas.

• **Dailininkas Vytautas Vaitiekūnas**, gyv. Willow Springs, Illinois, rengiasi savo kūrybos parodai, Clevelande, š. m. gegužės 29-30 d.d. Lietuvių taut. namų salėje.

• **Apsaugokite savo namus ir asmeninį turtą** nuo betkokios nelaimės. Ir apsisaugokite save nuo teisinės atsakomybės. Visas viename, nebrangiam State Farm namų draudime. Pilnam draudimo patarnavimui kreipkitės pas Kęstutį Gaidžiūną, telef. 289-2128.

• **Apdraudęs reikalais geriausius patarnavimus** gaukite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

• **Perkant ar parduodant namus**, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

• **BALANDŽIO 25 D.** Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokinių pirmoji šv. Komuniija.

• **GEGUŽĖS 1-2**, šeštadienį, Ateities klubo rengiamas koncertas Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos salėje. Sekmadienį 12 val. p. p. ateitininkų šventė su paskaita ir programa.

• **GEGUŽĖS 8 D.** Grandinėlės šokių, muzikos balius Slovėnų auditorijoje.

• **GEGUŽĖS 9 D.** šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos rengiamas Motinos Dienos minėjimas.

• **GEGUŽĖS 16 D.** Juozapavičiaus šaulių kuopos susirinkimas-paskaita.

• **GEGUŽĖS 16 D. SLA 14** kuopos 75 m. minėjimas.

• **GEGUŽĖS 23 D.** šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokslo metų pabaigimas.

• **GEGUŽĖS 23 D.**, tuoj po pamaldų, Šv. Jurgio parapijos salėje Vysk. Valančiaus lit. mokyklos iškilmingas mokslo metų užbaigimas ir atestatų įteikimas.

• **GEGUŽĖS 29-30 D. V.** Vaitiekūno paveikslų paroda Lietuvių Namuose. Rengia Žalgirio šaulių kuopa.

• **BIRŽELIO 20 D.** Pensi-ninkų klubo gegužinė.

BIRŽELIO 27 D. Juozapavičiaus šaulių kuopa ruošia gegužinę.

• **LIEPOS 18 D.** Žalgirio šaulių kuopos gegužinė.

• **LIEPOS 25 D.** Gegužinė. Rengia ALT S-gos Clevelando skyrius.

• **RUGSĖJO 25 D.** Birutininkų parengimas.

• **SPALIO 2 D.** Dirvos koncertas.

• **SPALIO 9 D.** LRK Moterų Sąjungos 336 kuopos parengimas.

• **SPALIO 10 D.** Naujosios parapijos rudens šventė.

• **SPALIO 23 D.** Abiturientų pristatymo balius Lietuvių Namuose. Rengia LB Ohio apygarda.

• **SPALIO 24 D.** CCC Teatre Grandinėlės koncertas.

• **SPALIO 30 D.** Čiurlionio ansamblio tradicinis balius Lietuvių Namų salėje.

• **SPALIO 31 D.** Aldonos Stempuzienės-Švedienės ir Jono Švedo koncertas The Cleveland Music School Settlement.

• **LAPKRIČIO 4 D.** Koncertas. Rengia LMK Sąjunga.

• **LAPKRIČIO 6 D.** G. Čapkauskienės koncertas Naujos parapijos salėje.

Dirvos atstatymo vajeaus komiteto narės: Plečkaitienė, Ramonienė, Orantaitė ir Maslauskienė, daug talkinusios pirm. dr. V. Bložei šaukiant informacinį susirinkimą.

V. Bacevičiaus nuotr.

DELLA E. JAKUBS & SON

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖSINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės vėlاندose suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

REMIJA DIRVA

ALT S-gos Elizabetho skyriaus metiniame narių susirinkime kovo 14 d. buvo svarstyta sunki Dirvos padėtis po gaisro. To išva-doje buvo nutarta iš sky-riaus kuklių pajamų paskir-ti Vilties Draugijai vieną šimtą ir dešimt dolerių pa-remti Dirvą. Skyriaus išd. Pranas Domijonaitis, pildy-damas nutarimą, atsiuntė Dirvai 110 dol. Ačiū.

• Dirvos atstatymo va-jaus komitetui Chicagoje aukojo šie asmenys:

Po 25 dol. Stasys Jaku-bauskas ir Jonas Žebraus-kas. 20 dol. J. ir F. Gaudu-šai ir 10 dol. Jonas Jokub-ka.

Visiems jiems nuoširdus ačiū.

• LB Petersono apylinkės valdyba per išd. V. Gružą Dirvai paremti atsiuntė au-ką 20 dol. Ačiū.

Milda Sperauskienė

Mildos Savukynaitės-Spe-rauskienės nuotrauką su aprašymais šiomis dienomis matėme pirmuose pusla-piuose amerikiečių laikraš-čių: "Paterson News", "Ridgewood News", "Ber-gen Record", "The Home and Store News", Ramsey, N. J. Visi jie New Jersės valstybės miestuose.

Aprašymai tilpo Mildos tarnybinio laimėjimo progą. Ji yra baigusi Hunter kole-giją, New Yorke ir Pratt institutą, kur įsigijo "Mas-ter" laipsnį iš bibliotekos mokslo su garbės pažy-miais. Jos vyrui inž. Algiui Sperauskui tarnybiniais rei-kaiais išsikėlus iš New Yor-ko į Louisville, Ky., ten ir Milda pradėjo dirbti dėsty-dama bibliotekos kursą Spalding kolegijoje.

Po dviejų metų jie grįžo atgal į New Yorką ir apsi-gyveno Pomona, N. Y. Mil-da prieš pusantrų metų pradėjo dirbti Mahwah miesto bibliotekoje, N. J., kur nesenai buvo pakelta vedėjos (direktorės) parei-goms.

Toks lietuvaits laimėji-mas mums įdomus ne dėl jos profesinių sugebėjimų, lietuviai yra gabūs ir darb-štūs, jų atsiekimai nėra re-tenybė, bet todėl, kad ji to mokslo ir karjeros pasiekė augindama 3 vaikus, 11-kos ir 6-šių metų mergaites ir 4 m. berniuką ir juos virš 40 mylių vežioja į lituanis-tikos mokyklą.

Milda ir Algis newyorkie-čiams gerai pažįstami kaip aktyvūs neolituantai, Algis buvęs ALT S-gos 11-jo sky-riaus pirmininku, dabar Lietuvių Tautinio Sąjūdžio atstovas VLIKo Taryboje. Tai gražus jaunos lietuviš-kos šeimos pavyzdys išei-vijoje.

• S. ir J. Deksniai, Vine-land, N. J., vietoj gėlių ant a. a. dr. Vaclovo Paprocko kapo, atsiuntė Dirvai pa-remti auką 20 dol. Ačiū.

• LB Bostono apygardoje į LB Tarybą kandidatuoja: Henrikas Čepas, Donatas Jančauskas, Bronius Kruo-pis, Julius Špokevičius ir Elena Vasiliūnienė.

A. A.

ELENAI VIRPŠIENEI

Lietuvoje mirus, sūnų STASĮ VIRPŠĄ ir vaikaite LIUCIJĄ VIRPŠAITE-HOFMANIENĘ nuoširdžiai užjaučia-me

Korp! Neo-Lithuania
Chicagos padalinys

A. A.

LIUDAI IMBRASIENEI

mirus, jos seseriai REGINAI ir svai-niui ALGIRDUI VAITIEKAIČIAMS ir jų šeimai reiškiamo nuoširdžią ir gilią užuojautą

Antanina ir Jonas
Jonynai
Joana ir Jonas
švobos

LIUDAI

IMBRASIENEI-VALIUKAITEI

mirus Toronte, jos sesrį REGINĄ VAI-TIEKAITIENĘ, šeimą, gimines ir ar-timuosius skausmo valandoje užjaučia ir kartu liūdi

Jonas ir Pajauta
Gaizučiai
ir
Elena Stašienė

DR. VACLOVUI PAPROCKUI

staiga mirus, žmonai dr. BIRUTEI, dukrai KRISTINAI NOVICKIENEI ir sūnui VYTAUTUI reiškiamo gilią užuojautą

Dr. Albina ir Antanas
Didžiuliai

Trenton, N. J.

Savanoriui-kūrėjui, div. generolui

MIKUI RĖKLAIČIUI

mirus, gilią užuojautą reiškiamo liku-siems Lietuvoje jo žmonai ADELEI, dukroms ASTAI ir JOLITAI su šeima, seseriai ELENAI ir esantiems JAV broliui plk. ANTANUI su šeima ir vi-siems kitiems giminėms bei artimie-siems

Genovaitė ir Vladas
Mieželiai
Sofija Liubartienė

Divizijos generolui

MIKUI RĖKLAIČIUI

mirus, jo šeimai, broliui ANTANUI ir visiems artimiesiems nuoširdžią užuo-jautą reiškiamo ir kartu liūdime

Jurkūnai

Generolui

MIKUI RĖKLAIČIUI

mirus, reiškiamo užuojautą jo žmonai ADELEI ir dukterims Lietuvoje, bro-liui ANTANUI ir visiems artimiesiems

Ona ir Jonas
Liorentai